

Pozsgai Pálné: A kónyi Hősök szobra előtt!

Csendes áhitattal, néma kegyelettel
Állok e kő előtt könnyező szemekkel.
Megilletődve e szoborra tekintek,
És a körülötte nyíló virágokra,
Búsan bölintgató fehér jázminokra:
Könnyharmatot hintek.

Tekintetem pihen ott e hősök nevéen,
A kik elestének künn a harc mezején,
Kiknek vére hullt a haza oltárára,
Kikért a jó Istent mindhiába kérte
Ártatlan imával, kezét összetéve:
Sok kis hadiárva.

Idejárnak most ők csendesen zokogni,
Az anya is idejár fiát siratni.
Szegény hadiözvegy imáit így mondja,
Szívének a panasz itt olyan jóleső,
S mint nyár idején a sűrű záporosó:
Könnyeit úgy ontja

Egy néma kő-honvéd, lehajtva bús fejét,
Mintha olvasná a hős bajtársak nevéen,
Babérkoszorúval meg is koszorúzta
A leáldozó nap végső sugarával,
Ragyogó dicsfényel, fényes glóriával:
Be is aranyozta!

Fönt egy turulmadár, szinte útrakészen;
Kiterjesztett szárnyal, szabadon, merészen!
Karmait szorítja egy kard pengéjére,
És keletre tekint; vajjon miért arra?
Várja mikor ragyog fel a rab-magyarra –
A kelő nap fénye?

Az önkormányzat és községünk életéből

Bár a nyarat leginkább uborkaszegzonnak szokták nevezni, községünkben ebben az időszakban sem áll meg az élet. Az önkormányzat és a község életével kapcsolatos eseményekről Aller Imre polgármester számolt be lapunknak:

– „Először a pozitív fejleményekről, a most futó fejlesztésekről szeretnék szólni. Nagy nehézségek árán, de sikerült beindítani az iparterület (TOP-1.1.1.-16-GM1-2017-00004) kivitelezési munkálatait. A mindenki által ismert építőipari helyzet miatt csak a harmadik közbeszerzési eljárás lett sikeres, de így tudtuk tartani a 2016-ban benyújtott pályázatban leírt számokat. Az EFOP pályázat megvalósítása is folyamatban van, a programban dolgozó kollégák által szervezett rendezvényekkel rendszeresen találkozhatnak a helyiek, és a már évek, évtizedek óta megszokott rendezvényeink (Bikafesztivál, Falunap, Vakációsirató) színvonalasabbá tételéhez is hozzájárul ez a pályázat. Természetesen hazai forrásokra is pályáztunk, itt azonban rendszeresen elutasításba ütközünk; úgy gondolom azonban: ezzel nem engem, hanem a község lakosait büntetik jogtalanul. Ennek ellenére büszkén tudom kijelenteni, hogy hiába az időnként érezhető kormányzati ellenszél, 2017 óta több mint 500 millió forintos európai uniós fejlesztési forrást sikerült Kónyba vonzani, többet, mint akármelyik olyan környékbeli településen, amelynek vezetője közelebb áll a tűzhez és a kormányzati körökhöz. Ebből valósult meg

a bölcsőde udvar fejlesztése, informatikai fejlesztés, a piactér, valamint a már korábban is említett projektek. Voltak elutasított pályázataink is, ezek közül különösen fájó számomra a tornacsarnok felújításának elutasítása, hisz az 1992-ben átadott csarnok egyedüli a környéken. Így aztán annak idején az épületet kinyitottuk a környékbeli sportegyesületek és iskolák előtt is, ami ettől a komoly igénybevételtől eléggé elhasználódott. Nagyon bízunk benne, hogy térségi szerepe miatt támogatásban részesülünk, ám nem így történt, ugyanúgy forráshiányra vagy egyéb mondvasínált indokra hivatkozva utasították el, mint az orvosi rendelő felújítását és a Deák utca vízelvezetésének megoldását is, annak ellenére, hogy kiváló pályázatokat adtunk be. De a nyertes pályázatok között is akadt, amelyikért meg kellett küzdenünk, lásd a Kónyi Kisbíró korábbi számaiban.

A jól működő intézményeink színvonalas fenntartását is fontos eredménynek tekintem, hisz ezen a területen olyan kevés az állami forrás, hogy lényegében azok a települések járnak jól, akik nem csinálnak semmit. nem tartanak fenn intézményt. Kóny nagyságához mérten minden olyan szolgáltatás megtalálható, amit ez a településtípus tud nyújtani (idősek nappali ellátása, házi segítségnyújtás, étkeztetés, gyermekek napközbeni ellátása). Például a környéken egyedülálló módon 10 éve működtetünk bölcsődét, míg a nagy hangerőn beharangozott kormányzati bölcsődei programban az egész Rábaközben 3 év alatt egyet sikerült megépíteni. Sajnos a szociális ágazatban a finanszírozás elég gyenge, én úgy gondolom, talán nem miniszteri biztosokat kellene kinevezni a bölcsődék élére, hanem tisztességes pénzt juttatni az ágazatnak. De mindenhol ugyanez a helyzet, például a közművelődésben is: míg a 2700 lakosú Kóny 3 millió forintot kap erre a feladatra, (ennek többszörösét költjük egyébként), addig van olyan alig 60 lakosú falu, amely 1,8 milliót. A helyzetet az is nehezíti, hogy a saját bevételeinkhez sem jutunk hozzá. Régi vesszőparipám, hogy a fuvarozók útdíjfitetés miatti kompenzálása a helyi iparüzési adó rovására történik, és ezt a bevételkiesését azóta sem kompenzálja a kormány. Ezzel nem a fuvarozókat akarom bántani, hisz megérdemlik a kedvezményt, de jó adófizetők tízmillióitól esik el így az önkormányzat.

A Magyar Falu program keretében több pályázatot is benyújtottunk az utóbbi időben: ezek az orvosi rendelő felújítására és az orvosi eszközbeszerzésre vonatkoznak. Azzal azonban tisztában kell lenni, hogy itt nem szabad csodát várni, mert ennek a programnak nagyobb a füstje, mint a lángja. Összesen 75 milliárd forint kerül majd kiosztásra 2875 település között kb. három évre elosztva, így átlagosan számolva egy adott településre 30 millió forint körüli összeg juthat. Ez messze nem olyan jelentős fejlesztési lehetőség, mint amilyen reklámot csapnak neki.

Most pedig térjünk a gondokra, melyeket természetesen minden erőnkkel igyekszünk orvosolni. Minden nyáron problémát jelent környékünkön a szűnyogkérdés. Éppen ezért szereztünk be 2016-ban a társközségekkel

KÖNYI KISBÍRÓ – Kóny Község Önkormányzatának kiadványa. **Szerkesztők:** Aller Imre, dr. Boros István, Csikai Gábor, Szabó Józsefné
Fotók: Takács Tibor, Domnanics Ákos, Tárkányiné Tóth Hajnalka. **Felelős szerkesztő:** Dr. Boros István. **Felelős kiadó:** Aller Imre polgármester. **Készült:** a PALATIA Nyomda és Kiadó nyomdájában. **Felelős vezető:** Radek József igazgató.

közösen egy melegkődös technikával működő gépet, mellyel már az idei évben is több gyérintést végeztünk. Az idei évben hatalmas a szúnyoginvázió, így az évi egy-két állami gyérintés bár nagyon hasznos és fontos, de messze nem elegendő. Azt azonban látni kell, hogy az idei igen csapadékos május miatt a szokottnál több a szúnyog, ezért teljes szúnyogmentességet nyilván így sem tudunk garantálni. Abban viszont biztos vagyok, hogy a rendszeres irtások nélkül sokkal elviselhetlenebb lenne a helyzet községünkben. Elég érdekes viszont a kormányhivatal hozzáállása a dologhoz, hiszen a jegyzői értekezleten lényegében felelősségre vonták azon településeket, akik saját géppel rendelkeznek, hogy miért végeznek szúnyog gyérintést engedély nélkül. Mi természetesen a szükséges papirok birtokában végeztük ezt a tevékenységet.

A másik, rendszeresen visszatérő probléma a Kóny mellett található sertéstelep (Kóny-Pig Kft.) néha már az tűrőképesség határát átlépő szaga. Ezt a problémát természetesen mi is érzékeljük, azonban a telep minden szükséges engedéllyel rendelkezik, a polgármesternek és a jegyzőnek pedig ebben az ügyben semmiféle hatósági jogköre nincs, csak panaszt tehet az illetékes hatóságnál (Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Győri Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Környezetvédelmi Osztály), melyet az elmúlt években, illetve az ide évben is több alkalommal írásban megtettünk. Az erre érkezett válaszok azonban nem nyugtatnak meg bennünket, így az önkormányzat és a hatóság között ez a dolog folytatódni fog.

Azt pedig külön megjegyezném: álláspontom szerint az az állampolgár, aki a település lakójától valamilyen megbízatást kap, képviselői esküt tesz, annak nem a hangulatkeltés a feladata, hanem az érdemi ügyintézés. Az igazság ugyanis az, hogy érdemi bejelentés választott tisztségviselő részéről még csak tőlem és a jegyzőtől érkezett a hatósághoz. Bízom benne, hogy ha elég sokan hallatjuk a hangunkat, akkor el kell érniük, hogy a hatóság érvényt szerezzen az általa kiadott környezethasználati engedélyben foglaltaknak.”

– A választási kampány Kónyban már megkezdődött és a fideszes polgármester-jelölt azzal indított, hogy le kell cserélni a „megfáradt” polgármestert. Megfáradtnak érzi magát?

– „Egyértelműen nem, mert akkor az előbb leírt feladatokat nem tudtam volna elvégezni,

bár azt kell mondanom, sokan és sokat tettek azért, hogy így érezzem magam, hiszen kiemelt figyelmet kapunk a különböző állami szervek részéről. A Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgálati Központnál az elmúlt években rendszeresek voltak az ellenőrzések és az önkormányzatot is átfogó ellenőrzésnek vetette alá a Magyar Államkincstár. Információink szerint nálunk az ellenőrzések is rendszeresebbek, mint máshol, mely jelentős plusz munkát

ró a szociális központ (22 települést lát el) és a hivatal (5 település tartozik hozzá) dolgozóira a mindennapi feladatok ellátása mellett.

Kifejezetten büszke vagyok arra, hogy az ellenőrzések során az önkormányzati hivatal és az alapszolgálati központnál hiányságot nem tártak fel, és az ellenőrzések alatt is az ellátottak részére a szolgáltatásokat a megszokott színvonalon tudtuk biztosítani az dolgozók megfeszített és alapos munkájának köszönhetően.

Így aztán bármennyire is próbálkoznak velem, egyelőre nem sikerült „megfárasztaniuk”, de azért megjegyzem, hogy a folyamatos ellenőrzések, folyamatos vegzálások és támadások vonnak el energiát, így azért hogy a mindennapi feladatokat és a településfejlesztést ellássam komoly plusz munkát jelent, de még bírom.”

Cs. G.

Fejérvény István emlékezete

Községünket több, országos hírnévre szert tett ember (Pozsgai Imre, Kamondi Imre, Klafszky Emil ....) is szülőfalujának vallotta. Elért pozíciók tekintetében közülük is messze kiemelkedik Fejérvény István, éppen ezért furcsa, hogy pont ő az, aki a legkevésbé épült bele hagyományainkba, köztudatunkba. Pedig ő a 16. században eljutott olyan magasságokig, amiről a legtöbben csak álmodni mernek: volt néhány hónap 1596-ban, amikor a Magyar Királyságban a világi és az egyházi főhatalom is az ő kezében összpontosult, lényegében ő volt a második ember a király után. Ezért az idejében a község méltó emléket állít Fejérvénynek, itt lapunk hasábjain pedig röviden bemutatjuk rendkívüli pályafutását.

Fejérvény István Kónyban született 1522-ben, ezt a tényt a Katolikus Lexikon is megerősíti. Fiatalkoráról és tanulmányairól nem maradt ránk hiteles adatok, de biztosan jóeszmű, kiváló tanuló lehetett. Egyes források szerint, mikor megszerezte a kihalt johanniták kónyi birtokát a Székeskáptalan iskolája számára, hálából a káptalan az ő házat édesanyja és testvérei számára minden földesúri adó alól mentesítette. Ebből pedig egyértelműen következik, hogy Fejérvény nem nemesi származású volt, hanem jobbágy, ez pedig csak még csodálatosabbá teszi szédítő karrierjét. Bakócz Tamáson kívül, aki kishíján pápa lett, nem is emlékszünk másra, aki ilyen mélyről ilyen magasra jutott. Karrierje a tehetséges, nem nemesi származású ifjak egyházi pálya útján történő érvényesülését is bizonyítja. Több testvére is volt, ezt onnan tudjuk, hogy 1561-ben a nyúli Szuthor nevű szőlőt, mely az örökös nélkül maradt Nagy Pálról a káptalanra szállt, 8 forintért adták el Fejérvénynek és testvéreinek, név szerint Jánosnak, Mártonnak, Annának és Krisztiánnak.

Az első hiteles adatok szerint, 1559-ben győri kanonokká és székesegyházi főesperessé nevezik ki. Ebben minden bizonnyal nagy szerepe volt az imént már említett birtokszerzésnek. Ennek a birtoknak a jövedelmét 100 forintra növelte, jobbágyságait pedig megvédte. A káptalant is erélyesen védte, a jogokból azt kiforgatni akaró Balázs Pál, Jagosich Ferenc, Székely Miklós, Kolos János, Gregoróczy Vincze kapitányok ellen panaszt emelt. De szembeállt Oláh Miklós érsek, királyi helytartóval, sőt Miksa és Ferdinánd királyokkal is, akik a káptalan házait eladományozták. Ugyancsak perbe

szállt Székely Lőrincsel is, aki a káptalan visi birtokát akarta jogtalan adományként elfogadni.

Ezeken kívül sokat ténykedett a győri iskola ügyében, ami feléje fordította Rudolf király figyelmét, és innentől kedves embere lett. 1563-ban kinevezték győri őrkanonokká, 1567-ben pedig királyi tanácsossá. Ekkoriban szállt perbe a nyúlszigeti apácákkal az őrkanonokság balonyi földje miatt, ebben az ügyben a győri káptalan által tanúvaltatást végeztet. Ugyanez évben nevezték ki a

Pannonhalmi Apátság komendátorává, kinevezése értelmében a várról is neki kellett gondoskodnia. Pannonhalmi tevékenysége nem volt igazán sikeres. A romos templomot sikerült tataroztatnia, de ez alig készült el, egy tűzvész máris elpusztította Pannonhalmát, a következő felújítás után pedig a török gyújtotta fel az épületet. Így vált lassan a hódoltság területeen lévő szerzetesi élet lehetetlenné, így éppen Fejérvény főapátsága idején, 1585-ben hagyták el a Bencések monostorukat. Az értékes könyvtárat és kincstárat azonban még az 1575-ös tűzvész után biztonságba helyezte, előbb Veszprémbe, majd Nyitrára szállíttatta, így lényegében ő mentette meg ezeket a felbecsülhetetlen kincseket az utókor számára.

Eközben tovább emelkedett az egyházi ranglétrán is: 1571-ben tinnini püspök, 1572-ben karthauziak leveldi perjelségének lesz kormányzója. A perjelség birtokának, szőlőjének gondozását fehérvári Szabó Gergelyre bízta, akinek nyúli szőlőjét mentesíti a kilenced alól, szolgálata jutalmaként. Ugyanebben

az esztendőben veszprémi püspök is lett. E püspökségekhez tartozó birtokok azonban török hódoltság alatt álltak, így jövedelem szinte alig jött be utánuk, Fejérvény ezekből alig tudott megélni. Ezért egyenesen Rudolf királyhoz fordult anyagi segítségért, aki azonban éveken át nem tudott neki jól jövedelmező birtokot juttatni. Pedig eközben – ugyancsak hiteles adatok alapján – barátaival, családtagjaival bőkezűen bánt. Kónyi házat testvéreinek, Pynkovics Mihálynak ajándékozta, csanaki szőlőjét pedig Szowáthy Pálnak. Végül 15 év után lemond a veszprémi püspökségről és saját kérésére nyitrai püspök lesz. 1587 világi pályafutása szempontjából roppant fontos Fejérvény számára, 1587. augusztus 13-án az uralkodó nyitrai püspökké, illetve ugyanebben az esztendőben a Magyar Királyság helytartójává, nádor hiányában a legfőbb hazai méltósággá nevezete ki. Ez a társadalmi rangemelkedésben olyan helyzet, mintha ebben az időszakban Kóny szülötte lett volna az ország miniszterelnöke.

Előtte és utána azonban több egyéb világi rangot is megkap: 1579-ben a kancellár helyettesítésével bízzák meg, 1587-ben pedig a magyar királyi kamara elnöke lesz. 1594-ben magyar nyelvű imádságos könyvet ír és ad ki, ennek azonban sajnos nem maradt ránk példányai. 1596-ban királyi főkancellárrá nevezik ki, majd ugyanezen év július 17-én a régóta üresen álló esztergomi érseki rangra emeli őt Rudolf király. Itt azonban sokat már nem tudott tevékenykedni, mert öt hónappal később november 20-án elhalálozott. Bár Nyitrán már elkészítette saját sírkövét, végül Pozsonyban, a Szent Márton templomban helyezték örök nyugalomra. A korszak bonyolult viszonyai miatt pápai megerősítést egyetlen püspökségére sem kapott, így mint választott püspök királyi kinevezéssel végezte teljes jogkörben feladatait. Az egyház máig az esztergomi érsek között tartja őt számon, és igazán megérdemli, hogy rendkívüli pályafutásának Kónyban is emléket állítsunk. Ezért a Sirtói kápolnán 2019. augusztus 3-ától emléktábla és dombormű őrzi emlékét, mely Lipovics János iparművész, szobrász alkotása.

(Forrás: Győri Egyházmegye Levéltára, Magyar Nemzeti Levéltár (=MNL) Győr-Moson-Sopron Megye Győri Levéltára (= GyMSM GyL) Kóny község úrbéri perének mellékletei között, Extractus a Portarum Conscriptioibus Comitatus Jauriensis, Szemelvények Kóny múltjából II. 16. oldal)

Cs. G.

Dominkovits Gyulára emlékezünk

Korábbi lapszámainkban hosszú sorozatot indítottunk, melyben községünk azon lakóit, egyesületeit szándékozzuk bemutatni, akik kiemelkedő közösségi tevékenységükkel hozzájárultak falunk mindennapjainak szebbé, hasznosabbá tételéhez, és ezzel kiérdemelték, hogy Kóny Községért Díjjal ismerjük el tevékenységüket. 1994-ben többek között Dominkovits Gyula kapta meg a kitüntetést. Az Észak-Dunántúli Vízügyi igazgatóság egykori munkatársára fia, Péter emlékezik.

Dominkovits Gyula 1930. február 2-án született a Győr megyei Kóny községben, a Tóköz legjelentősebb településén. Szülei szintén e település szülöttei voltak. Apja, a településen jól ismert és közmegbecsülésnek örvendő: Dominkovits Rezső borbély mester, anyja: Horváth Matild háztartásbeli volt. A két fiát tanító három gyermekes családban ő a gyakorlati életben jól hasznosítható könyvelői tudást szerezte meg.

1959-ben, 29 éves korában a győri Közúti Igazgatóság főkönyvelői állására nevezték ki. E vezetői posztban

tudta felkarolni a munkát kereső kónyi születésű fiatalokat, akik a későbbiekben is mindig bizalommal kérhették segítségét, tanácsát. Ezt követően hosszú évtizedekre az Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság munkatársára lett, ahol az évek és a tapasztalat gyarapodásával a pénzügyi és számviteli osztályvezetői állást töltötte be. E hivatali tevékenysége során részt vett az árvízvédelmi feladatok ellátásában, ami a teljes Észak – Dunántúlra kiterjedt, e feladatok végrehajtása során a pénzügyi, logisztikai háttér biztosítása volt az ő feladata. Munkavégzése idején az árvízvédelmi köte-

Szüleivel és testvérével, Lacival.

lezettségét gyakori ügyeletekkel tudta ellátni. Ezen ügyeletek során aktív terepbejárással személyesen is tapasztalatokat szerzett a töltések állapotáról, a kirendelt árvízvédelmi munkaadók és gépek készenlétéről, számos alkalommal személyesen is irányította a konkrét árvízvédelmi munkákat. Ez a tájhoz az abban élő, dolgozó emberekhez fűződő közvetlen kötődés, az óriási terepismeret, nem csak mindennapi munkásságában mutatkozott meg, de megjelent azokban a hétfégi családi sétákban is, amelyeket az aktív pálya lezárulásaként nyugállományba vonulva tett.

Dominkovits Gyula és felesége

Ezen állását követően a Vízgazdálkodási Társulat elnöke lett. E hivatali tisztségében a belvíz gondok megoldása, az alagsövezés kivitelezésének, végrehajtásának szervezésében, a csatornahálózat kiépítése terén segítette a megyei települések fejlesztését, belvíz mentesítését. A belvízmentesítéshez kötődő útpályák tervezésének, kivitelezésének terén is jelentős feladatot vállalt és látott el. E munkája során mindig különösen odafigyelt szülőfaluja, Kóny, fejlesztésére és a településfejlesztés mellett e pozíciójából is folyamatosan támogatta a kónyi származású fiatalok munkaerő piacra jutását.

Munkás évei alatt szakmai munkáját folyamatosan kitüntetésekkel ismerték el. Így 1968. január 1-én a Munka érdemrend ezüst fokozatát kapta meg. Közel egy évtized múlva, 1977. novemberében az arany fokozatban részesült. Újabb évtizedet követően 1989. szeptemberében a BM köztársasági érem arany fokozatát adományozták neki. Szülőfaluja 1994. augusztus 6-án „Kóny Községért Díj”-ban részesítette az emberiességért, az ivóvízért, a környezet szebbé tételéért végzett munkája elismeréséért.

Nyugdíjba vonulását követően is délutánjait gyakran hosszú sétákkal töltötte, főleg a Duna és a Rába part oly ismerős töltéseinek bejárásával. Ilyenkor szívesen nézte a horgászokat, miképpen az áradások időszakában, illetve a víz folyamatos visszavonulásával is igényelte a helyszíni szemléket, a töltések bejárását. Hosszan elmerengve nézte a folyókat, a kékes zöldes mosoni Dunát és az áradásokkor agyagos altalaja miatt sárgásra színeződött Rábát. Ilyenkor a vizek az uszadékfa mellett az árterületek megannyi hordalékát is sodorták. Amíg megtehetette folytatta sétáit, egészsége változását a séták rövidülése jelezte s az, hogy a folyókat immáron csak a város hídjairól nézte. Többnyire akkor, amikor a Révfalut a Belvárossal összekötő hídról lepillantott.

Türellemmel viselt hosszú betegség után 2011. december 15-én távozott közülünk. Emlékét szeretettel őrizzük.

Dominkovits Péter

„Jó csapatral dolgoztam le az életemet”

KISS KÁROLYNÉ VALI NÉNI MESÉLT AZ ÉLETÉRŐL

Újságunk közkedvelt rovata „Az életet már megjártam”, melyben községünk olyan magas kort megért lakosai mesélnék magukról, akik életük folyamán tevékenységükkel elismertté váltak, és önzetlenül szolgálták a közösséget. Nyári lapszámunkban Kiss Károlyné Vali nénit kértük meg, aki 42 éven át volt dajka az óvodában, hogy meséljen az életéről.

Egy tősgyökeres kőnyi.

Itt születtem Könyben 1943. szeptember 22-én. Az Újtelepen laktunk, abban az utcában, amit akkoriban úgy hívtak, Vasút sor, most már Vörösmarty utca. Négyen voltunk testvérek, azért csak voltunk, mert sajnos két öcsém, Illés és Jóska is meghalt már, Kati húgom az, aki él még velem együtt. Szüleim világeletemben ebben a községben éltek, úgyhogy tősgyökeres kőnyi vagyok. Először kinn, a Bejczy-tagon laktak, utána költöztek be az Újtelepre. Összevissza három ház volt akkor a Vasút soron, anyuéké, a Némethné Virágh Máriaéké, meg Turiéké és semmi több. Apu, Takács József, itt született Könyben, a Rákóczi utcában. Először a Vagongyárba járt dolgozni, oda a háború után ment, miután hazajött a frontról. Utána került ide Könyba kisbírónak, ami olyasmi volt, mint egy hivatalsegéd. Ezt a munkát együtt végezte a sógorával, Kovács Sándorral. Ők hordták ki a leveleket, meg akkor már, mikor ők ott dolgoztak, voltak a faluban ilyen hangszórók, azokba kellett bementeniük a közleményeket. Bementték, hogy a faluban mi van, hogyan van, ők hívták össze a faluközösséget. Akkoriban a Bán Miska bácsi volt a tanácselnök, még akkor is, mikor én az óvodába kerültem, engem ő vett fel. Később aztán Kovács Sándor bácsi is tanácselnök lett. Apu aztán a tanácsházról jött nyugdíjba. Munka mellett a Tűzoltó Egyesületben is tevékenykedett. Anyu pedig háztartásbeli volt, és velünk laktak a nagyszüleim is.

Kezdetek az óvodában.

Mikor az elemi iskolából 1959-ben kima-
radtam, szeptember elsejével el is kezdtem az óvodában dolgozni, mint dajka. Aztán ott is maradtam 42 évig, onnan jöttem el nyugdíjba. Akkoriban csak a régi óvoda volt, az a nagyablakos épület két teremmel meg egy folyosóval. Rengeteg gyerekünk volt, általában 120-ra kellett felügyelni. El lehet képzelni, mi volt ott, egy pillanatra sem lehetett otthagyni őket. Mikor aztán valamelyikünk szabadságra ment, bajban voltunk, mert kevés volt a dajka

és kevés volt az óvónő is. Ilyenkor néha úgy oldottuk meg a felügyeletet, hogy nyitva hagytuk a két terem ajtaját, és egyszerre vigyáztunk a két csoportra. Együtt dolgoztam akkor Magda és Erzsébet óvónénivel, Gizi óvónéni már később jött. Ők ekkor már idősebbek voltak, nyugdíjba készültek. Szóval három óvónéni összesen, meg mi dajkák. Én az újtelepi Csaplár Feri feleségével, Milikével kezdtem, és a Csonka Laci nővérével, Margittal. Ő aztán bekerült Győrbe, de én maradtam. Dajkaként sok dolgunk volt. Reggel hét órától mi fogadtuk a gyerekeket, mert az óvónők azok mindig nyolcra jöttek. Ők ugyanis akkor nyolctól kettőig dolgoztak, mi pedig fél héttől fél háromig. Szóval mi fogadtuk a gyerekeket, elrendeztük őket, és amíg az óvónők oda nem értek, mi foglalkoztunk velük. Ezután a gyerekek kiszolgálása volt a dolgunk, de az udvar takarítását is mi végeztük. Tízórait, ebédet mi adtunk a gyerekeknek és az uzsonnáztatást is nekünk kellett intéznünk, a gyerekeket ébresztettük és az ágyakat is nekünk kellett összeszedni. Tízórai után nekünk kellett elmosogatni is, ezzel két óráig végeznünk kellett, hogy aztán be tudjunk menni a gyerekekhez. Az ebéd dolgait a konyhások rendezték, a tányérokat ki kellett hordani nekik, aztán lefektetni a gyerekeket. Aztán megint a mieink voltak addig, amíg haza

nem mentek, mert ilyenkor már csak egy óvónő maradt benn. Ekkoriban még nem voltak külön csoportok, a százhusz gyerek lényegében együtt volt. Közülük akadt, aki délben már hazament, de sokan ott maradtak aludni. Így aztán nem is nagyon férték el a két teremben, ezért akinek otthon voltak a szülei, az ebéd után ment is haza. A gyerekekkel jártunk mindenfelé kirándulni is, a Hanytól kezdve Dörig mindent összejártunk velük gyalog, abban az időben az volt a szokás. Utóbb aztán már, mikor jobbakk lettek a körülmények, vittük busszal is kirándulni a gyerekeket, és nagyon jól érezték magukat. De persze ez sem volt könnyű, akkor is 120 körüli gyerekünk volt.

Aztán már könnyebb idők jöttek, amikor az óvodához hozzáépítették az új szárnyat, és ezzel kibővült az épület. Akkor lett vizesblokk is, addig az udvar hátuljában volt a vécé. Ez azért volt nehéz, mert oda kellett a gyerekeket kihurcolni a legzordabb téli időben is. Ekkor viszont lett három termünk is, így könnyebbé vált a munka. Addig a vizet is nekünk kel-

lett hordanunk a konyhára. Egy kút volt az óvodaudvaron, de annak vizét főzéshez nem lehetett használni, csak mosakodásra, úgyhogy a szomszédokból Csillagéktól, meg az artézi kútról (ott volt, ahol most a húsüzlet meg a virágbolt áll) hordtuk a vizet főzni. Akkoriban még egy kis külön épületben főztek, ott Soós Irma néni dolgozott, és Kovács Margit, Milus Béla bácsi felesége. Később jött Szalai Irén és Horváth Mariska. Velük is nagyon jól tudtunk együtt dolgozni, ők már ilyen bennfentesek voltak, nagyon értették a dolgukat. Egy időben ott dolgozott a Csikainé Margit is. A fűtő Szabó Jóska bácsi volt, jött minden reggel begyújtani. Előtte még csak kályháink voltak, akkor még nekünk

kellett tüzelni. Később lettek az olajkályhák, azoktól úgy féltünk, mint a tűztől. Sokszor a folyosóról lestem be a terembe, úgy buffogott, azt hittük, fel fog robbanni. Az igazság az, hogy annyi mindenkivel dolgoztam együtt, nem is emlékszem már mindre.

Javuló körülmények az óvodában.

Aztán ahogy változtak az idők, mindig egyre könnyebb lett a munkánk, bár én szerettem itt dolgozni az első perctől kezdve. 1978-ban felépült az új óvoda, ez megint csak jó volt, mert így egy csoportban már csak 19-20 gyerek maradt. Az, hogy ilyen kevés gyerek lett, eleinte egészen furcsa volt nekünk. Amikor még többen voltak, alvás előtt az asztalokat mindig ki kellett hordanunk a folyosóra, hogy le tudjuk rakni a fektetőket. Aztán amikor a gyerekek egy része átment az újba, sokkal könnyebb lett ez is, mert minden elfért benn a termekben. Akkor lett tornaterem is, mert az egyik szoba felszabadult. Így aztán szép lassan ment mindig egyre feljebb az óvoda. Később Rónai Tiborné Kati óvó néni került oda az óvodába, én vele voltam addig, míg nyugdíjba nem jöttem. Akkor már, mivel több óvónő lett, vittük a gyerekeket kiscsoporttól

nagycsoportig végig, és amikor ők elmentek iskolába, akkor megint kiscsoportosokkal kezdtünk. Az volt a szerencsém, hogy mindig nagyon jó óvónők voltak, legfőképp Kati óvó néni, aki soha, egy pillanatra sem hagyta ott a gyerekeket. Én nagyon szerettem vele dolgozni, igen jól kijöttünk egymással. Soha nem szóltam bele abba, mit hogyan csinál, és ő sem abba, hogy én hogyan végzem a munkámat. Voltak olyan gyerekek, akik az atyáúristennek sem akartak óvodába jönni, szinte úgy kellett őket becibálni. Ilyenkor Kati óvó néni mindig mondta: „Na, Valika, hozza be! Jól van, majd beviszem.” A gyerekek meg a nyakamba borult: „Ugye, haza viszel, ugye, haza? Persze, hogy hazaengedlek – mondtam neki – hát, nem kellesz te nekünk, csak addig, amíg itt vagy. Utána mész haza anyukához meg apukához.” Úgyhogy én nagyon szerettem Katival dolgozni.

A másik csoportba meg odakerült akkor már, a Rigóné Zsuzsi, meg a Csikainé Rózsi, azokkal megint igen jól kijöttünk, igen aranyos kis fehérnépek voltak. Később aztán jöttek a fiatal óvónők, Csilla, Márti, aki már nyugdíjba ment, pedig még óvodás volt mikor én odakerültem.

Élet az óvodán kívül és a nyugdíjas évek.

Benn voltam én fiatalkoromban mindenben, például az énekkarban is. Azt még iskolás koromban kezdtük el, és egészen addig tag voltam, míg férjhez nem mentem és Zsuzsa lányom meg nem született. Aztán Zsuzsa, mikor már felnőtt, ment az énekkarba, és a mai napig ott van, úgyhogy ő viszi tovább a hagyományt. Aztán búcsúkbán is táncoltunk, a verbunkban is benne voltam. Később már ilyenekben nem vettem részt, de mikor az óvodában rendeztünk teadélutánokat, ott mindig segítettem.

1963-ban mentem férjhez, Kiss Károlyhoz. Ő először a Rábában dolgozott, ott hidász volt, hidakat építettek Győrben. Aztán sajnos megbetegedett a gyomrával, és oda már nem tudott visszamenni. Akkor itt a téészen lett lakatos, a gépeket szerelték, rendezték. 1964-ben született meg a leányom, Zsuzsa. Akkor még gyes sem volt, alig volt két éves, és már mentem is vissza dolgozni. 1966-ban született még egy gyermek, ő sajnos a kórházban meghalt. 1969-ben Karesz, 1974-ben pedig Robi érkezett. A férjem futballozott, így aztán sokszor nem volt otthon, a gyerekek gondozása rám hárult. Születésük után is mindig visszamentem az óvodába dolgozni, például Karesz is két és fél éves volt, mikor már újra dolgoztam. 2001-ig voltam az óvodában, az egész életemet ott éltem le.

Mióta nyugdíjas vagyok, azóta is próbálok aktív életet élni. Beiratkoztam a Piros Rózsa Nyugdíjas Klubba, velük járunk kirándulni meg rendezvényekre. De a faluban úgy különösebben nem veszek részt semmilyen megmozdulásban, csak azokban, amikben a klub is. Az utcán gyakran megállítanak azok, akik az óvodában a gyerekeim voltak. Van már közöttük akikkel annak idején kezdtem, olyan is, akinek unokái vannak. Ilyenkor mindig mondom nekik: gyerekek, rettentően megöregedtem. Ha a faluban megszólít valamelyik, hogy csókolom Vali néni, (vannak akik Vali mamának hívnak) én néha csak nézek rá, hogy édes istenem, csak tudnám, te ki vagy? Aztán mondja: hát nem emlékszik rám? Ha elmagyarazza, ki ő, már beugrik. De hát nagyon gyorsan elment az idő, mert jó csapattal dolgoztam le az életemet. **Csikai Gábor**

Irodalmi arcképvázlatok

Rovatunkban kerek évfordulókra emlékezve, vagy aktualitásuk miatt nagy költőinket, íróinkat, politikusainkat idézzük meg. Most Kazinczy Ferencre a nyelvújítóra, korának nagy irodalom szervezőjére és a polgári eszmék magyarországi terjesztőjére emlékezünk születésének 260. évfordulóján, s villantunk fel néhány pillanatot gazdag életéből.

Kazinczy Ferenc (1759-1831) előkelő birtokos nemes családból született Érsemjénben, 1759. október 27-én. Édesapja Kazinczy József Abaúj megyei táblabíró, édesanyja Bossányi Zsuzsanna. Kazinczy – akinek nyolc testvére volt – az apai háznál Alsóregmecen tanulta a latint, a németet, meg a bibliát; Késmárkon a német nyelvyakorlást, végül 1769 őszétől a sárospataki kollégium tanulója tíz éven át, ahol autodidakta módon elsajátítja az ógörög nyelvet. 1775-től a főiskolán a korábban már felvett jogi tantárgyak mellé felvette a teológiát is, s egy az iskolába érkezett katonatisztól pedig franciául tanul.

1779-ben hagyta el a pataki főiskolát, s írói törekvései ekkor már határozott cél felé irányultak. A joggyakorlat éveit 1779-től 1783-ig Kassán, Eperjesen és Pesten tölti, de a megtalált életcél hamarosan szétfeszíti Kazinczy teológus-jogász műveltségének kereteit. Elfordul a tételes vallástól, és a „hasztalan” teológiai tanulmányoktól. 1783-ban indul el a megyei hivatali ranglétrán: megyei aljegyző lesz Abaújban, - hasznosítva német nyelvtudását. 1784-ben a miskolci szabadkőműves páholy tagja lesz, 1786. november 1-én elhagyja a közigazgatási pályát, elfogadja iskolafelügyelővé történő kinevezését: a kassai tankerület iskoláinak tanfelügyelőjeként, segíti II. József iskolareformját, szervezi a közös és nem felekezeti iskolákat. Tőlük várta a klerikalizmusnak, s főként a vallási türelmetlenségnek a megszűnését. I. Ferenc alatt a reakció került uralomra, a közös iskolák megszűntek, Kazinczyt felmentették állásából.

Kazinczy a felvilágosodás eszméinek egyik legnagyobb terjesztője. 1787. november 13-án Baróti Szabó Dáviddal és Batsányi Jánossal a cél érdekében megindította Kassán a Magyar Museum című folyóiratot, melynek irányítása – mivel a vezér szerepre vágyó Batsányival hamarosan összekülönbözött – később Batsányi kezébe került. Így Kazinczy – Széphalmi Vince névvel 1790-ben ugyancsak Kassán - Orpheus (Kazinczy szabadkőműves neve) címmel folyóiratot alapít. A lap célja: a józan gondolkodás terjesztése, a nyelv és a „magyar

történetek” fejlesztése volt. A józan gondolkodáson a bolondság, a babonáság, egyszóval az esztelenség, s az elfogultság elleni küzdelmet érti. Voltaire, Rousseau és Helvetius szövegeivel küzd a gondolat és sajtószabadságért.

Már elismert tekintély, amikor Külföldi Játzó-szín címmel sorozatot tervez a kezdő magyar színielőadások támogatására. Értékes színműveket fordít magyarra, a színházak az ő fordításában adták elő vagy negyven esztendőig a Hamletet. A nagy külföldi drámák mellett lefordítja többek között Rousseau Társadalmi szerződés című művét is, de ez már nem jelenthetett meg. Levelezésével jelentős kört alakít ki maga körül, Dayka, Kiss János, Csokonai állnak mellette, és nincs író aki ne ismerné el nagy tekintélyét.

„Már-már az egész irodalmi élet vezetése a kezében volt, amikor a Martinovics-féle összeesküvés miatt 1794. december 14-én éjjel Regmecen, anyja házában elfogták, majd Budára szállították és perbe fogták. Először december 29-én lépett bírói elé, azzal vádolták, hogy a Hajnóczy által neki kézbesített reformkátét lemásolta és terjesztette. 1795. május 8-án fővesztésre és teljes vagyonekkobzásra ítélték, de ezt az ítéletet 3 héttel később a király várfogságra enyhítette. Szeptember 27-ig Budán tartották fogva, utána Brünnbe, a spielbergi várbörtönbe szállították, ahová október 7-én érkezett meg. Nedves, föld alatti tömlöcbe került, ahol annyira beteg lett, hogy a szalmazsákjáról sem tudott fölkelni. Olykor írószereit is elszedték, és rozsdafestéssel, néha vérrel és az ablak-ónból gyúrt íróeszközzel jegyezgetett. Mikor megengedték a toll és

tinta használatát, reggeltől estig asztalnál ült és javítgatta régebbi fordításait, vagy újakon dolgozott. ...Később sorsa javult: József főherceg utasítására december 21-én egy emeleti szobába helyezték át, ahol saját költségén élhetett, illetve használhatta könyveit is. 1796. január 6-án átszállították a Brünn melletti obroviczi börtönbe, innen 1799. június 22-én továbbvitték Kufstein várába. A francia hadak közeledtével 1800. június 30-án továbbszállították Pozsonyon és Pesten át Munkácsra. 1801. június 28-án kegyelmet kapott a királytól. 2387 napot töltött fogságban. Életének ezt a szakaszát legteljesebben a Fogságom naplója című művében dolgozta fel.” (Kazinczy Ferenc - Wikipédia)

Kazinczy szabadulása után Regmecen és Érsemjénben él, rossz családi viszonyok közepette, megbélyegzett emberként. 1804-ben szakításra került sor közte és családja között, majd megkérte volt főnökének gróf Török Lajos leányának, Török Zsófiának – Sophienak – kezét. Hosszú huzavona után a vármegyei hatóságok közbelépésére hozzájut a már régen kiszemelt, s Kisbányácsról Széphalomnak átkeresztelt birtokrészehez. 1806. június 10-én Széphalomba költöznek, a felépített egyszerű kúriába. Boldog házasságukból nyolc gyermek született, köztük a legkisebb Kazinczy Lajos (1820-1849) a későbbi honvédezered, a szabadságharc vértanúja. Széphalom lett és vált a magyar irodalom középpontjává, egészen az 1820-as évekig, amikor Kisfaludy Károlynak sikerült Pestet irodalmi központtá tenni.

Lassan kibontakozik a nevével összekötött nyelvújító mozgalom, mely Kazinczy pályájának második szakaszát jellemzi. Az első lépés a nyelvújítási harc felé a Nekrológ-vita és az Árkádia pör volt, Kazinczy és Debrecen között, a Csokonairól írt nekrológ és a Kazinczy által javasolt Csokonai sírkövére tervezett filirat körül. A tubingai Cotta könyvkereskedés provokatív pályázatára: „Mennyiben lehet a magyar nyelvet „egyedül” hivatalos nyelvvé tenni Magyarországon,” Kazinczy az ország hivatalos nyelvét, a magyart ajánlja, többek között azért, mert nem lehet latin nyelven adni a tudományt a nép számára, és egyébként is a magyar nyelv alkalmas a hivatalos nyelv funkcióra. (Ezt bizonyítandó Kazinczy antológiát készít, német fordításokat a legjobb prózaírók és költők műveiből.)

A nyelvújítási harc többek között, ilyen előzmények után robban ki 1811-ben, a Poetai epistola Vitkovics Mihály barátomhoz, és a

Tövisek és virágok című epigramma gyűjteménnyel. Az epigrammák sorában fogalmazza meg Kazinczy szállóigévé vált ars poeticáját: „Jót s jól! Ebben áll a nagy titok. Ezt ha nem érted/ Szánts és vess, s hagyjad másnak az áldozatot.” (A nagy titok) A két mű egyszerre forrongást és bizakodást keltett az írókban, s egyben két pártra szakította az íróársadalmat: az ortológusok (maradiak) és neológusok (újítók) pártjára. Vita alakul ki arról, hogy saját gazdagságából kell-e nyelvünket fejleszteni, vagy idegen szépségek nyomán... Kazinczy, Baróti és Dayka életrajzával tisztázza elveit. Állást foglal a másolás mellett, még éretlennek tartja viszonyainkat az eredeti munkák készítésére; hirdeti, hogy a stílus szépsége sokszor éppen megköveteli, hogy a közszokástól eltérő kifejezéseket használjunk; helyesli, hogy új mondatfűzést alkalmazzunk, ha kell, új szavakat is alkossunk. A vita tovább folyik a két párt között, a Mondolat és a Felelet a Mondolatra című szatirikus iratokban, végül Kazinczy Orthologus és Neologus nálunk és más nemzeteknél (Tudományos gyűjtemény 1819) munkájával zárul, melyben az írói nyelvi szabadságot így határozza meg: „Mindaz amit a minden nyelvek ideálja megkíván, a magyar nyelv természete (örök szokása, törvénye) világosan nem tilt, a régi és az újabb klasszikusok által nevelt ízlés még javasol is, s a szükség múlthatatlanul parancsol.” Egyben ki is békíti a két tábor, mondván „Jól és szépen az ír, a' ki tüzes orthologus és tüzes neologus, egyszer' s mind egységességben és ellenkezésben van önmagával.”

Kazinczy szépirodalmi műveinek legnagyobb része műfordítás, útirajz, emlékirat és levelezés. 1816. évi nyári, három hónapos erdélyi útjának élményeit az Erdélyi levelek

gyűjteményében írja meg. Próza munkái közül kiemelkedik a Pályám emlékezete, mely a legszebb magyar memoárok közé tartozik, a mintegy 45 évet átfogó emlékiratában életének eseményeit, házasságkötéséig, négy nagyobb részre osztva beszéli el. A Fogságom naplója politikai hitvallásának foglalata, a 19. századi magyar emlékirat-irodalom kiemelkedő alkotása. Kazinczy évtizedekkel szabadulása után – Kölcsey erős invitálására – naplói, a megmaradt feljegyzései felhasználásával készítette el és 1828-ban fejezte be művét, de a cenzúra miatt meg sem kísérelte kiadását. Először 1848-ban jelentek meg belőle részletek, könyv alakban teljes terjedelemben csak az író halálának centenáriuma 1931-ben látott napvilágot. Kritikusai, ismerői Kazinczy legjelentősebb művének levelezését tartják. Több mint 6000 levele ismeretes, ezek legnagyobb részét 1890-1911 között Váczy János adta ki 21 kötetben. A nyelv és az irodalom világáról, a kert- és képzőművészetről, magánéletről, vagy az országos politikáról szóló leveleit egyaránt irodalmi szintre igyekezett emelni. Börtönveit után mikor nem volt lehetőség irodalmi folyóirat indítására, ezt a hiányt másfél évtizeden át, Kazinczy egész országra kiterjedő levelezése pótolta. (Kókay György: Irodalmi élet 18-19. század fordulóján. in. Könyv, sajtó és irodalom a felvilágosodás korában. Akadémiai kiadó Budapest. 1983.)

A nyelvújítási harc 1820-21-re lezárult. Kazinczy életének utolsó, szép, még felhőtlen korszaka 1820 és 1823 közé esik. Belső biztonságát és irodalmi vezérségét 1823 elejétől kezdve veszíti el rohamosan, Kisfaludy Károly s az Auróra körül csoportosuló fiatalok veszik át tőle a szerepet. A „hatvanöt éves, előre görbült, száraz, ősz, de még most is nem tűzetlen” ember

(így ír magáról 1824. márciusában) hamarosan összeütközik a fiatalokkal, akikkel már nem tud lépést tartani. „Elöttem az Auróra is írja Zádornak, addig éneklük az árpádiászokat, hogy végre belé csömörlünk.” Hiába remélte az akadémiai titkárságot, azt Döbrentei kapta meg. Fordításai már senkinek sem kellene. Akadémikussá választása valamit enyhített helyzetén. Életkedvét új izgalmak fűtik. Pest-Budán jár, látja Kossuthot. 1831 elején a lengyel szabadságharcos készülődésekről, a parasztfelkelésekről, a kolerajárványról írja leveleit, amikor ő is áldozatul esik a járválynak 1831. augusztus 23-án. Széphalmi háza előtti kertjében temették el.

Az elpusztult Kazinczy-kúria parkjában, 1873-ban Ybl Miklós tervei alapján épült fel a neoklasszicista Emlékcsarnok (Mauzóleum), amelynek kiállítására Kazinczy Ferenc életpályáját idézi föl. Síremléke a parkban áll.

A Magyar Tudományos Akadémia 1832-es közgyűlésén József nádor jelenlétében Kölcsey mondott felette emlékbeszédet. Később Petőfi a Széphalom című versében és az Utilevelekben állított neki emléket, a magyar nemzet megmentőjének nevezve őt.

Dr. Boros István

HUMORZSÁK – emlékezzünk mosolyogva

Régen történt.

Józsi bácsi kint ül a ház előtt, a falu plébánosa megy a postára. Jó reggelt Józsi bácsi! Dicsértessék Plébános úr! Mit álmodott Józsi bácsi? Mondjam? Mondja! Képzelve azt álmodtam, hogy meghaltam, és fölkerültem a mennybe. Két nagy ajtó előtt találtam megam. Az egyikre ki volt írva „menyország” a másikkra, hogy „pokol”. Szent Péter ott áll a két ajtó között, és int nekem, hogy menjek be a pokolba. Bemegyek, szép nagy székek, fotelek, kiválasztottam egy szép fotelt.... Ekkor odajön Szent Péter, és azt mondja: Ide ne üljön le, mert ez a kónyi Plébánosnak a helye!

(Többet nem kérdezte a Plébános, hogy Józsi bácsi mit álmodott.)

Hegedüs Andrásék disznót vágtak, másnap Lőrinc bácsi kérdezi: Na András, szép volt a disznó? Lett minden? De lett ám, lett öt-hat sunka, meg minden csésze, bögre, tele lett zsírral.

Főnök úr! Legyen szíves még egy hét szabadságot adni. Meg akarok nősülni. De hiszen most fejezte be a négyhetes szabadságát. Miért nem nősült meg azalatt? Csak nem gondolja, hogy elrontom a szabadságomat?

Kiss József

Pozsgai Pálné festményei községünk birtokában

AZ ADOMÁNYOZÓ SZALAI KÁROLYT KÉRDEZTÜK

A kónyi kötődésű Pozsgai Pálné naiv festő idős korára vált országosan ismert és elismert alkotóvá. Művei a kecskeméti Magyar Naiv Művészek Múzeumában is megtekinthetőek, és községünkben Falunap alkalmából kétszer is kiállították festményeit. Az idei évben négy alkotása került községünk birtokába, ezek megtekinthetőek a kónyi IKSZT-Faluházban. A képeket Szalai Károly ajánlotta fel, így őt kérdeztük meg a nagylelkű gesztusról, és a festőhöz fűződő viszonyáról.

– Elsőként röviden mutatkozzon be olvasóinknak, hogyan kötődik Kónyhoz?

– Szalai Károlynak hívnak, 1958 március 22-én születtem Kónyban. Édesapám Szalai József volt, de mindenki úgy ismerte, hogy Szalai Janó, édesanyám pedig Csoma Teréz. Két testvérem, Terike és Zoli máig itt lakik a faluban. Ide jártam óvodába, általános iskolába, aztán bekerültem Győrbe tanulónak a kereskedelmibe. A gyakorlatot itt Kónyban végeztem Herold Ernőnél az élelmiszerboltban, majd innét mentem át Győrsövényházra 1973-ban, ahol megismerkedtem Pozsgai Pálné családjával. Ezt követően Győrben, ugyancsak a kereskedelemben dolgoztam. 1977-ben megnősültem, és azóta folyamatosan győri lakos vagyok.

– Hogyan ismerkedett meg Pozsgai Pálnéval?

– Pozsgai néni lánya, Erzsébet kónyi származású, édesanyámmal együtt jártak iskolába. Ő később Győrsövényházra házasodott, Fekete Józsefhez ment feleségül. Én aztán Feketéné Pozsgai Erzsébethez kerültem dolgozni a helyi üzletbe, és az ő édesanyja, Pozsgai Pálné az, aki ezeket a csodálatos képeket festette. Egy aranyos, törekeny kis néniire emlékszem, akit nagyon szerettünk és ő is szeretett minket. Később anynyira megkedvelt engem, hogy több képet is nekem ajándékozott, elsőként a csendéletet és az őszes képet. A nyírfákat ábrázoló képet már hagyatékként kaptam később, miután Pozsgai néni 1976-ban meghalt. Anyuéknak hozta el a képet Pozsgai néni unokája. Ezekon kívül van még két festmény, ami nálam maradt, a Tél és a Nyár. Amikor pedig a nővérem férjhez ment

1975-ben, akkor neki is festtettem Pozsgai néni-vel egy képet, ezt azóta is szeretettel őrzik.

– Ha jól értem, Pozsgai néni kérésre is sokat festett?

– Hogyne! Oda lehetett menni hozzá és megnézni az alkotásait, esetleg venni is belőlük. Vagy pedig mondták neki, hogy valamilyen alkalomra szeretnének egy képet, akkor azt ő megfestette. Ezért anyagiakat soha nem kért, pénzért ő soha nem festett.

– Mit tudhatunk Pozsgai Pálné személyéről és művészetéről?

– Pozsgai néni soha nem tanult festeni, ezért úgy is van nyilvántartva mint naiv festő. De nem csak ezzel a művészeti ággal foglalkozott, hanem írt például verseket, színdarabokat is. Nekem is volt egy verskéziratom tőle, egy kockás spirállapra írt vers: A kakukkos óra, de sajnos hiába kerestem, nem találtam meg. Ezt is ő ajándékozta nekem, hiszen egy hihetetlenül jószívű, jóindulatú asszony volt, ugyanúgy, ahogy a lánya, Bözsi is. Volt rajta kívül még Pozsgai néninek több fia is, az egyik például Szombathelyen dolgozott újságíróként (Pozsgai Zoltán A szerk.), a másik, Pozsgai Laci pedig itt dolgozott a kónyi ÁFÉSZ-nál mint kereskedelmi ellenőr. Rajtuk kívül még volt két fia, de azokat én már nem ismertem.

– Nemrégiben több képet is községünknek ajándékozott, mit kell ezekről tudni?

– A rózsás kép például édesanyámék 25 éves házassági évfordulójára készült. A festmény 25 szál rózsát ábrázol és mindegyik más színű, ezt meg lehet számolni és nézni. A szarvast ugyancsak tőle kaptam, ez nem vászonra, hanem üveglapra van

festve, és az a különleges benne, hogy visszafelé lett elkészítve. Tehát az üveglap hátuljára készült, az van lefestve. Elsőként az őz szemei készültek el, aztán maga az őz, majd a bokrok és így tovább, így fejezte be. Ezen kívül még természetesen rengeteg alkotása van Pozsgai néni-nek, megfestette például az első világháborút is huszonnégy hatalmas

vászonra olajjal. Ezen rajta van a háború, a katonák, ahogy menetelnek, harcolnak, szóval szinte minden. Ez a festménysorozat megjárta a világot, és ezek a képek is megtalálhatóak Pozsgai Pálné gyűjteményében Kecskeméten (Magyar Naiv Művészek Múzeuma, Kecskemét).

– Miért döntött úgy, hogy ezt a négy képet a községnek adományozza?

– Sajnos nem tudtam már hova tenni ezeket az alkotásokat, a falamra már nem fértek fel. Eladni semmiképp nem akartam őket, a gyermekeimet pedig nem azért, hogy nem érdekelte volna, de ők ilyeneket már nem raknak ki a falra. Ezért gondolkodtam el rajta, mi is legyen a sorsuk, és úgy döntöttem, hogy szülőfalumnak ajándékozom őket. Egyetlen feltétel volt, hogy ezek a műalkotások aztán később ne legyenek eladhatók. A másik dolog, ami miatt így döntöttem, hogy Pozsgai néni is élt Kónyban és kötődött a településhez, így úgy gondoltam, a képeknek itt lesz a legjobb helyük. A családomban is többször emlegették a Faluházat, a Tájház gyűjteményét, azt, hogy oda sokan ajánlottak fel tárgyakat, ez is adta az ötletet. Így legalább marad emléke róla a falunak, hogy volt egy tehetséges festőjük.

Cs. G.

Piros Rózsa Nyugdíjas Klub

Az IKSZT-Faluházban változatos, sokféle tevékenységet végző klubokat találunk a helyiek. Ezek szinte mindegyike hosszú évek óta működik heti, kétheti rendszerességgel. Sorozatunkban ezen klubok, egyesületek, rendszeres foglalkozások életét mutatjuk be nem titkoltan azzal a szándékkal, hogy minél több emberben ébresszünk kedvet irántuk. Lapszámunkban a több mint harminc éve működő Piros Rózsa Nyugdíjas Klub életéről mesél Horváth Tihamérné klubvezető.

– Elsőként egy személyes kérdés: hogyan került kapcsolatba a klubbal?

– Tíz évvel ezelőtt jöttem nyugdíjba, és akkor kértek meg engem a régi öregek, akik akkor már itt voltak, vezették a klubot, Rózsi néni, Máténé Marika néni. Ők úgy gondolták, hogy én alkalmas lennék klubvezetőnek. Eleinte nem nagyon akartam ezt csinálni, de aztán végül mégis elvállaltam. Úgyhogy márciusig még dolgoztam, novemberben pedig már én vezetem a Piros Rózsa klubot. Ebből az első években voltak is problémák, ugyanis néhányan nem nagyon akarták ezt a helyzetet elfogadni. De úgy érzem, az évek folyamán az elvégzett munkámmal sikerült olyan tiszteletet kivívnom, hogy ma már mindenki elfogad.

– Milyen új dolgokat, milyen változásokat hozott a klub életébe?

– Igyekeztem tovább vinni a régi hagyományokat, a jól működő dolgokat, de újakra is belefogtam. Például szerveztem egy énekkart, melynek kapcsán eleinte az öregek nagyon lelkesek voltak. Akkoriban 74 körül alakult a klubtagság, így szép számmal képviseltük ebben is magunkat. Voltak fehér blúzaink, piros sáljaink, Kernya Károly pedig, aki mindig nagylelkű a klubbal, vásárolt piros rózskákat, így lett teljes a ruházatunk. Kaptunk meghívást Szilba is az aratófesztiválra. Két éve már Csornára sem megyünk, mivel szünetel az énekkar, amiatt, hogy sajnos eléggé kiöregedett a tagság. Manapság már csak 54-en vagyunk és bár lett 4-5 új tagunk, nagyon sokan el is mentek közülünk. De például

Győrösvényháza-ról is vannak tagjaink, sőt Győrből jár hozzánk Csonkáné Margit néni, aki nagyon sokat segít a munkámban. Nagy változást jelentett még, hogy előttem a klubnak nem volt kialakult baráti köre. Aztán 5 éve Markotára hívtak meg minket, és ott találkoztunk a szlovákiai Lúcs település nyugdíjasaival, akikkel nagyon jóban lettünk. Azóta mi is megyünk hozzájuk a markotaiakkal együtt és viszont. Három éve pedig csatlakoztak a szintén szlovák nyékvárkonyiak is, kérve, hogy hadd jöjjenek ők is, hisz ők is magyarok. Markotabödögével, és Bágyszováttal, így már 5 falura terjed ki a baráti körünk. Most volt közös rendezvényünk velük, ezen 127-en vettek részt.

– A klub kéthetente szerdánként tartja az összejöveteleit a Faluházban. Mit csinálnak ezen alkalmakkor?

– Mindig megtartjuk a klubtagok névnapjait, egy kis süteménnyel, üdítővel, közös énekléssel. Ha valahol voltunk (kirándulás, baráti látogatás), vagy készülünk, azt mindig megbeszéljük. Most például rengeteg tervünk van. Győrújbaráton lesz egy gálaműsor, amiben a Nyugdíjas Szövetség is részt vesz, valamint az abdai nyugdíjasok is. Ide is hivatalosak vagyunk, de amúgy is elég sok helyre hívnak minket. Lúcsra is visszahívtak bennünket egy barátságbulira, oda is készülünk, azt is meg kell beszélni. Rendszeresen járunk kirándulni is, most például Sorokpolányba megyünk majd. Itt egy magánember által üzemeltetett csodálatos kastély található, ahol néhány klubtagunk 2 éve már járt. Most pedig Markotára hívtak bennünket, tizenötön már fel is iratkoztak. Rendszeres évi kirándulásunk is van, ezt is szervezzük már. Van azután hétfőnként Győrben a Nyugdíjasegyetem, ide ötön járnak a klubból rendszeresen. Ugyancsak négy-öt főnek van bérlete színházba, ők oda járnak. Ezekről az eseményekről mindig beszámolnak nekünk.

– A klub aktívan részt vesz a község életében is, milyen formában teszi ezt?

– Igen alaposan kivesszük a részünket, ez igaz. Szívügyünknek tekintjük a Petőfi utca végén található Szentháromság-szobor gondozását, bár én már akkor is gondoztam, mikor még klubtag sem voltam. Azóta pedig közösen tesszük ezt, tavaly például kiirtottuk a vadszőlőt, rendbetettük a kerítést. Öten jelentkeztek a feladatra, végül lettünk tizenötön. A munka után az udvaromon vendégül láttam mindenkit egy kávéra, lángosra. Az Új élet utcai kápolnánál már elkészülte óta aktív szerepet vállalunk. A megnyitón is felléptünk az énekkarral Buda Bertalan úr fel-

kérésére. Azóta minden évben az átadás évfordulóján kimegyünk oda, énekelünk. A faluházi programokon, ha időnk engedi, minél nagyobb számban igyekszünk megjelenni. A május elseji lángossütésünket pedig már nagyon várják a helyiek, hosszú sorok állnak pavilonunk előtt. Mindig azt szoktam mondani, hogy egy klubos maradjon aktív. A nyugdíjas lét egy teljesen más életforma, az embernek gondoskodnia kell róla, hogy legyen egy baráti köre, társasága. Ezért is jó ez a klub. Én például azokkal is tartom a kapcsolatot, akik különböző okokból kimaradtak, ha kórházba kerülnek, meglátogatom őket.

– Mik a klub tervei a jövőre nézve?

– Az énekkart szeretném nagyon feléleszteni, mert a Falunapon az elszármazottak és az Idősek napján a helyi öregek is várják ezt. A mostani találkozónkon szerepelt a győri obsitos dalárda, és a fellépés után odajött hozzám a vezetőjük, hogy jó lenne egyszer egy közös szereplés. Októberben lesz Csornán a Nyugdíjas Ki mit tud, erre már együtt szeretnénk menni, viszont ide júniusban kell jelentkezni. Ez azért lenne jó, mert ők férfiak, nálunk meg a nők vannak többségben. Csak az volt a baj, hogy közöttünk sokan szabadkoztak, hogy nekik nincs hangjuk. Aztán mikor mehetünk Lúcsra fellépni, hirtelen lett hangjuk ezeknek a szabadkozónak. Ráadásul ekkor Aller Imre polgármester úr még szerzett régebbi énekkarosokat, akik beálltak közénk, és Lang Józsefné fogta össze a társaságot, így nagyon jó kórus alakult ki. Most is szeretnék ilyen kórust. Aztán megnyílt idén is a fertőrákosi barlangszínház, ahol lesz egy Ghymes koncert, oda mindenképp szeretnénk eljutni. Természetesen a helyi rendezvényeken továbbra is számíthatnak aktív és vidám részvételünkre.

Cs. G.

A kónyi hősök ünneplése

1924. szeptember 29-én, 95 évvel ezelőtt adták át a Dísztéren mind a mai napig megtalálható, és azóta is nagy becsben tartott első világháborús emlékműünket. Az esemény jelentőségét mutatja, hogy a Dunántúli Hírlap (Keresztény Politikai Napilap) szeptember 30-i számában címlapon számolt be az avatóünnepségről. A hosszú cikk másolata Nagy István helytörténeti kutatónk köszönhetően jutott birtokunkba, és úgy gondoltuk, ezt a fontos kordokumentumot betűhíven újra az olvasók elé bocsátjuk. Kérjük, mindenki úgy olvassa, hogy közben legyen tisztában vele: a cikk 6 évvel az első világháború lezárulta és 4 évvel a trianoni békediktátum után keletkezett, így az idézett beszédrészletek néhol mai fülnk már elég meredek kijelentéseket tartalmaznak. Ezek azonban a korra nagyon jellemzőek, így sem kihagyni, sem megváltoztatni nem szándékoztuk őket. (Cs. G.)

A kónyi emlékmű leleplezése

Tegnap, vasárnap délután leplezték le a világháborúban elesett kónyi hősök emléksobrát, a polgári és katonai hatóságok képviselőinek jelenlétében, a község egész lakosságának impozáns részvéte mellett. Az ünnepélyen megjelentek a székeskáptalan részéről Mladoniczky Ignác c. püspök, nagyprépost, Molnár Ignác dr. prelátnak, a vármegye részéről Darányi Kálmán dr. főispán, Kuncz Jenő dr. alispán, Némethy Ödön dr. várm. főjegyző, Cseméz Béla főszolgabíró, Ott Jenő szolgabíró, Csellágh Gyula, min. tanácsos, az államépítészeti hivatal vezetője, továbbá kisgeszényi Szabó István és sokorópátkai Szabó István nemzetgyűlési képviselők, a hadsereg részéről a kormányzó képviselőiben vitéz Kubinyi Gyula cs. és kir. kamarás, m. kir. honvéd tábornok, vitéz Bánó Kálmán ezredes, a Vitézi Szék részéről vitéz Gombos Zoltán ezredes, a Vitézi Szék kapitánya, vitéz Kokas

Ernő százados, a győri helyőrség tisztikarának képviselőiben Szabó Lajos őrnagy, Halmy Antal főhadnagy, a csendőrség képviselőiben Czigány József főhadnagy, Győr város részéről Kiss Géza dr. tanácsos, a község részéről Kiss István bírósági, Teleky István jegyző, a szoborbizottság részéről Burza Árpád ny. ezredes, Réman Ferenc nyug. uradalmi intéző, Kiss László vezérkari ezredes és mások.

A délutáni vonattal Győrből érkező hatósági képviselőket a vasúti állomáson a képviselőtestület élén Teleky István jegyző üdvözölte. A vendégek a község házára mentek s innen a templomba, ahol litánia volt. Utána az egész község ünnepi menetben kivonult az emlékmű elé, amely a község főutcájának és a vasúti állomás felé vezető útnak találkozási pontjában nyert elhelyezést. Az ünneplő ruhában megjelent hatalmas tömeg komor csöndben vonult

még a nemzet nagy ünnepe. Ezt a hitet, ezt a bizalmat megerősíti ez a díszes emlékmű is, mert a múlt emlékeinek megbecsülése a jövő záloga. Végül üdvözölte a megjelent notabilitásokat, azután

Keszthelyi Gyula esperes mondotta el ünnepi beszédét. Ez az emlék – úgymond – a mi szívünk köibe vésett fájdalma. Nehéz vigasztalást találni azoknak, akik hozzátartozóikát veszítették el. Ez az emlékmű nem csak a gyászt fejezi ki, hanem hálánkat is, mert azok emlékének emeltetett, akiknek köszönhetjük, hogy tűzhelyeinket az ellenség fel nem gyújtotta, el nem pusztította. Hirdeti ez az emlékmű a magyar nép törhetetlen akaratát az életre, hogy a magyar nemzet a harc mai végével nem fog megbékülni soha. Kónyi népe a magyar nép hitvallását hirdeti a világnak. Hirdeti azt az erős akaratot, hogy a magyar nép vissza akarja szerezni elrabolt ezeréves örökségét.

Ameddig a történelem a népek multjába bele tud világítani, a magyar nemzet az egyedüli, amely ezen a földön virágzó országot tudott alapítani és fenntartani. Ez a nemzet ezer év óta védte a kereszténységet és a nyugati kulturát a Kelet támadásai ellen „Mikor róják le a nyugati népek hálájukat ezen, áldott nép, a nyugati kultúra megmentőjé iránt?” – ezt kérdezi egy francia történész. A világháború győztesei megfélemlítettek a magyarság iránti háláról, az ország nagy részét prédául odaadták szomszédainknak. Ha ők megfélemlítettek a magyarság érdemeiről, a hozott vérdíjakról, nekünk sohasem szabad megfélemlítünk.

Az elesett hősök nekünk, most élő nemzedéknek és a hozzátartozóinknak fájó veszteséget jelentenek, de nyereséget a nemzetnek, a jövő nemzedékeknek, mert nemes emlékhöz egyre több öröm, dicsőség tapad. Ez az emlékmű a magyar élni akarásunk elszántságunk jele, és biztatója a magyar feltámadásnak.

E szavakra hullott le a lepel az emlékműről. A kereszt – úgymond – mely az emlékmű felső részét díszíti, megadja a gyászolóknak a vigasztalást és megnyugvást.

Azután a szónok megkérte Mladoniczky Ignác nagyprépost, címzetes püspököt az emlékmű megáldására. Ezalatt, valamint a megelőző ünnepi beszéd folyamán meg-megszakította az ünnepi áhitatos csendet az emlékmű köré egybesereglett özvegyek és árvák hangos zokogása, lélekbemarkoló megnyilvánulásául az anyai, hitvesi, testvéri szeretet ama mélyes és feledhetetlen kapcsolatainak, amelyek a porladó hősöket szeretteikhez fűzik.

Nem azért jöttem – úgymond az emlékmű megáldása után a nagyprépost – hogy temessem, hanem hogy dicsőítsek. A braziliai parlament

elhatározta, hogy Krisztusnak szobrot emeltet, akkorát, aminőt még nem látott a világ. Ezt a szobrot a környék legmagasabb hegycsúcsára akarják helyezni, ezzel akarják dicsőíteni Jézust, és hálával adózni a kath. egyháznak. Az

A megható beszéd után egy hadiárva: Dobay József V. el. isk. tanuló hazafias költeményeket szavalt, Aller Ágnes az elesettek hozzátartozói nevében tett, zokogástól el-elcsukló hangon koszorút az emlékműre. Kubinyi Gyula tábor-

tozást. Ne higyjünk a nemzetközi jelszavaknak. Beszéltek békéről, egyetértésről s most a cseh, oláh, stb. a magyar földet osztja szét s a magyarnak nem ad belőle. Elnyomott testvéreink a magyar vitézség felé tekintenek bizalommal. A kónyi hadviselt bajtársak nevében leteszi a csokrot a hősök emlékére.

Czakó János volt nemzetgyűlési képviselő Kóny község koszorúját helyezte le, mire Burza ezredes átadta az emlékművet a község képviselőjének. Az ünnepség a Himnusz éneklésével ért véget.

Az emlékmű szürke haraszi mészkőből készült, mintáját Horváth Adorján szobrászművész készítette, kőbe Birkmayer László véste. Az obeliszk alakú emlékmű tetején keletre tekintő turulmadár kardot szorongat a karmai közt, alatta domborművű kereszt és „Nyugosznak ők, a hős fiak, duló csaták után” (Bajza József, Apotheosis című versének első két sora. Kisbíró szerk.) felírás, egy busuló honvéd, rohamsisakkal, teljes tábori felszereléssel, bajtársai sírjánál.

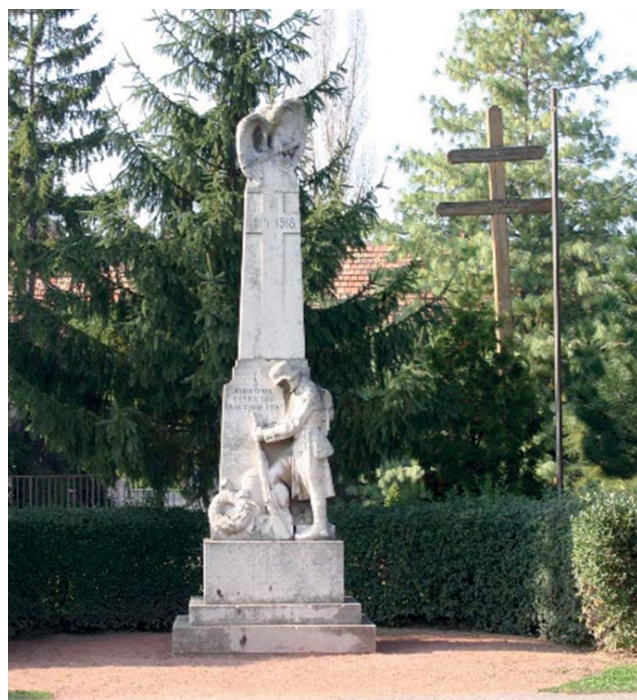

az utas, aki kétszáz év múlva erre jön, látni fogja a megdicsőült halottak emlékét, az elmúlt kor halálját. Ők feláldozták életüket Istenért, aki az életet adta, királyukért, akinek felkent személyét a magyar nemzet mindig tisztelte és megbecsülte és a hazáért, amelyet ezer éven át vére hullásával védett és szeretett. Nem is voltak más nemzetnek olyan kiváló királyai, mint nekünk. Az Árpádok családja maga 10 szentet adott az Egyháznak. Az ősi erényekhez való hűséges ragaszkodás bizalmával és reményével kell néznünk a jövő elé. Kevesebben vagyunk, mint más nemzetek, de annál erősebben kell bíznunk.

nok helyezett azután koszorút az emlékműre. „A kormányzó Úr ő Főméltósága – úgymond – meglegedését fejezi ki eme derék község népének s kegyelettel emlékezik meg a hősi halottakról. A helyőrség és a honvédség nevében leteszem e koszorút ama hősök emlékére, akik becsületet szereztek a hazának.

Mladoniczky Ignác c. püspök, nagyrépost kifejezte ama óhaját, hogy a kónyi nemzedékből sok ilyen derék hazafi és honleány származzék.

Vitéz Gombos Zoltán ezredes a Vitézi Szék koszorúját helyezte le. Nagyország – úgymond – idegen földön nyugszik. Ez azt mutatja, hogy az ellenség nem tudott győzni a magyar katonán. Ma azt látjuk, hogy őseink földjén nálunknál alábbvaló nemzetek uralkodnak. Ez csak úgy történhetett, hogy az ellenség itt benn talált segítőtársakra, izgatókra, hamis „apostolokra”. A megdicsőültek emléke és szelleme figyelmeztetni fog arra, hogy nem szabad kicsavarni a kinn küzdők kezéből a fegyvert.

Burza Árpád ny. ezredes, a szoborbizottság elnöke köszönetet mondott Kóny népének az áldozatkészségért, a győri székeskáptalannak az emlékmű létesítésével kapcsolatosan tanúsított nagylelkűségéért.

E szobor – úgymond – hirdeti a magyar hazaszeretetet, önfeláldozást és faji összetar-

Az emlékművön a következő hősök nevei olvashatóak: Bertalan József idb, Bertalan József ifj. Bertalan Ferenc, Bojnár József, Bojnár Vince, Csaplár György, Csaplár Mihály, Csaplár Rafael, Cseresznyák Ferenc, Cseresznyák János, Csikai József, Csikai Mátyás, Csonka Ágoston, Csonka Péter örv., Csonka Rudolf, Czirfusz József, Czakó Flórián, Dobai József, Dombi Ferenc, Dombi István, Domby Mihály, Dömötör György, Dömötör Márton, Énzsöly Dezső, Énzsöly Ferenc, Énzsöly Mihály örv., Farkas István, Fekete Ferenc, Fekete János, Hajdina Mátyás, Harsányi György, Horváth István örv., Horváth József, Horváth Lajos, Horváth Péter, Kiss István tzs, Kiss Vendel örv., Kiss Viktor, Kovács Imre, Kovács Sándor t. hdgy, Kozma János, Kozma József, Lukács Ferenc, Máté Ferenc, Máté György idb., Máté György ifj., Máté Illés, Máté Imre, Máté József, Máté Mihály, Meleg Imre szvtó, Meleg Sándor, Molnár István, Muzsai János, Muzsai Sándor, Navratil József örv., Nemes István, Nemes János, Nemes József, Pap József, Polgár József, Rigó Illés, Rigó József, Rigó Lőrinc, Rigó Mihály örv., Róka János, Szabó Ferenc, Szalánczi Ferenc, Szalai József, Takács István, Tóth Sándor, Udvardi István, Udvardi József.

A szobor megalkotása körül a község népének hazafiságán kívül elismerésre méltó része van Réman Ferenc nyug. uradalmi intézőnek, aki Burza ezredes, a bizottság lelkes és tevékeny elnöke mellett a legtevékenyebb mozgatója és főintézője volt az ügynek, és Jób Viktor káptalani intézőnek, aki rendkívüli előzékenységgel sokat segített az előkészítés munkálatainál.

Könyi Krónika

X. KÖNYI BIKAFESZTIVÁL és MAJÁLIS, 2019. MÁJUS 1.

Van néhány olyan rendezvény községünkben, melyek évek, sőt évtizedek óta kihagyhatatlan részei az éves programnak. Az elmúlt 10 esztendőben ilyenné vált a Bikafesztivál és Majális is, melyet idén is a munka ünnepe rendeztünk meg. A programok már reggel hétkor kezdetüket vették, amikor Dömötör Tamás „Kissudi” és Dömötör Attila Szabados Csaba teherautóján útnak indultak, hogy zenével ébresszék a helyieket és hívják őket a rendezvényre. (Arról, hogy Dömötör Tamás miért tartja annyira kedvesnek és fontosnak a zenés ébresztőt, újságunk „ÚJ LÁTÓSZÖG” rovatában olvasható interjúban beszélt.) Nyolc órakor elindult a főzőverseny, melyen az idei évben 14 csapat mérte meg magát, valamint elkezdődött a hagyományos gyermekhorgászverseny is. Ezt évek óta a Tőzeg-Tavak Horgászegyesület és Kiss Károly szervezi meg a gyerekeknek. 10 órakor ugyancsak a helyi gyerekek közreműködésével feldíszítettük és felállítottuk a község májusfáját, fél tizenegykor pedig az érdeklődők a focipálya melletti szabad térségen lovas-csikós bemutatót tekinthettek

meg. Délre a csapatok elkészültek az étellel, a háromtagú zsűri (Szalánczy Zsolt, Écsi József, Mészáros Sándor) pedig megkezdte azok kóstolását és értékelését. Fél egykor aztán az addigra szép számú vendég is megízlelhette a „műveket”, az ebédhez pedig ismét Kissudi és Dömötör Attila

szolgáltatta a zenei aláfestést. Két órakor vette kezdetét az ünnepélyes eredményhirdetés, ahol először **Aller Imre** polgármester köszöntötte a megjelenteket:

„Kedves Majálistozók, Tisztelt Megjelentek, Kedves Vendégeink, Kedves Kónyiak. Köny Község Önkormányzata és a szervező kollégáim nevében mindenkit nagy szeretettel és tisztelettel köszöntök a hagyományos majálisi rendezvényünkön. A mai nap eseményeinek már több mint felén túl vagyunk, hisz reggel lezajlott a zenés ébresztő, majd azt követően a főzőcsapatok elkezdték a finom ételek készítését, amit aztán Önök meg is kóstolhattak. Volt horgászverseny, kulturális események, és a hangulat is kiváló, amit az előbb itt tapasztalhattunk is. Bízom benne, hogy ez a továbbiakban is így folytatódik. Mielőtt azonban az eredményhirdetésre térnénk, engedjék meg, hogy a május 1-jével kapcsolatban néhány gondolatot megosszak Önökkel, hisz ilyenkor illik megemlékezni arról, mit is ünnepünk.

Május 1-je hivatalosan a munka ünnepe, régebben, a munkások ünnepének is hívták. Ennek gyökerei a 19. század elejére nyúlnak vissza, mikor a munkások a 8 órás munkaidőt kezdték követelni és harcoltak is érte. Ennek első kézzelfogható eredménye Berlinben lett, ahol sikerült céljukat elérni. A május 1-je hivatalosan 1891-ben lett a munkások nemzetközi ünnepe, majd ezt követően a 20. században a világ szinte minden országában állami ünnepé vált, mely a munkások által elért szociális és gazdasági vívmányokról emlékezik meg. De nekünk itt Magyarországon május 1-jén másról is meg kell emlékeznünk, hiszen éppen 15 éve, 2004. május 1-jén csatlakozott országunk az Európai Unióhoz. Talán a jelenlévők közül még sokan vannak, akik emlékeznek rá, hogy itt községünkben még a régi helyszínen, a mostani Díszterén tartottuk a majálisunkat, és akkor volt hazánk Uniós csatlakozásának hivatalos ünnepe. Ha jól emlékszem, talán akkor vettek részt először főzőcsapatok is a majálisi rendezvényen, így ez a hagyomány oda datálódik.

Tizenöt év történelmi távlatokban nagyon rövid idő, de egy ember, vagy egy község életében jelentős időszak. Így engedjenek meg egy rövid számvetést erről az időszakról, s szóljak arról, hogy milyen eredményeket sikerült nekünk, kónyiaknak Uniós tagságunkból kovácsolni. Önkormányzatunk a kezdetektől fogva megpróbálta az Unió nyújtotta lehetőségeket kihasználni, ami közel húsz nyertes, támogatott pályázatot jelent. 1,2 milliárd, azaz 1200 millió forint jutott községünknek. Úgy gondolom, ezek a fejlesztések jó helyre kerültek, a kónyiak

használják őket, mindennapi életünk részévé váltak. Fel is sorolnék néhányat: megépültek a bölcsődék, és a Szociális Központ, ez utóbbiban informatikai

fejlesztés is történt. Felújításra került az Idősek Otthona; bővítettük a Faluházat, megújult a faluközpont, felújítottuk és bővítettük az Óvodát. Komoly előrelépés történt a hulladékgyűjtés területén; kialakításra került a Tájház; legutóbb pedig megépült a Termelői piac. Folyamatban vannak még nagyberuházásaink, például az iparterület fejlesztése, vagy a „Humán szolgáltatások fejlesztése a Rábaközben” projekt, melyhez Köny vezetésével 250 millió forintot nyertünk. Ebből finanszírozzuk többek között ezt a programot is, most és a következő években is. Mi, kónyiak, legyünk büszkéek arra, hogy ezekkel a lehetőségekkel élünk, és hasznos dolgokra fordítottuk az EU támogatásait.”

Az ünnepi megemlékezést követően vette kezdetét az eredményhirdetés. A horgászverseny díjait Kiss Károly a verseny főszervezője adta át. A harmadik helyet itt Nagy Kevin szerezte meg, második lett Szép Máté, míg a versenyt Horváth Kristóf nyerte meg. A főzőverseny harmadik helyezettje a Mesteri Borbarátok, a második a Tündér-tó Vadásztársaság, míg az idei győztes a Vitnyédi Zsiványok és Gyuri Juhász lett. Különdíjat kapott a hagyományosan nagyon finom lángosáért a Piros Rózsa Nyugdíjas Klub. A verseny többi résztvevője (Tőzeg-Tavak Horgászegyesület, Kaco TMK, Gyüttment Gasztro, Későnézők, Köny SE ifi, Köny SE, Köny SE öregfiúk, Húscafatok, Köny Hagyományörző és Kulturális Egyesület, Tűzoltó Egyesület) mindannyian emléklapot és kis ajándékot vehettek át. Az eredményhirdetést követően még színpadra lépett a Köny Deák Ferenc Általános Iskola és AMI gyermek-néptánccsoportja, valamint a Star Light Dance SE táncosai, a rendezvény végén pedig Dömötör Tamás és Dömötör Attila húzta a talp alá valót.

GYEREKNAP

Kiemelkedő érdeklődés mellett, igen nagyszámú gyermek részvételével tartottuk meg a Gyermeknapot. Ehhez minden bizonnyal hozzájárult a remek időjárás és az izgalmas, új játékok is, melyekkel az önkormányzat meglepte a gyerekeket. A rendezvény 2019. május 26-án, 13 órakor vette kezdetét, ekkortól már ki lehetett próbálni a paintball céllövöldét, valamint darts focit, amelyek egész nap teljes kihasználtsággal működtek, de a hagyományos szabadtéri játékok (vizes medence, óriáscsúszda) is szokás szerint nagyon népszerűek voltak. 15 órától a Szociális és Gyermekegészségügyi Alapszolgálati Központ munkatársainak szervezésében Hétfőpróba indult, melyen a gyerekek próbára teheték okosságukat

és ügyességüket, aki pedig sikeresen teljesítette a feladatokat, jutalomban részesült. Ugyancsak három órakor lufihajtogató hercegnő is érkezett, aki azonnal teljesítette a kisgyerekek kívánságait, bármilyen lufifigurát is kértek tőle. Volt arcfestés is, ahol nagyon sokféle lényre át lehetett változni, a résztvevők csillámtetoválást is rakathattak magukra, a kreatívabbak pedig üvegfestéssel próbálkozhattak, aminek eredményeképpen nagyon sok szép színes figura született. Az éhségüket és a szomjúságukat is elűzhették a gyerekek, hiszen hagyományosan volt palacsintásütés és limonádé is, fél hatkor pedig már hagyományhoz illően érkezett Lala fagyis, aki jutalomfagyit adott a résztvevőknek. A jó hangulatú rendezvényt Gyerekdiszko zárta.

NYUGDÍJAS TALÁLKOZÓ

Jelen lapszámunk „Klubok az IKSZT-ben” rovatában olvashatnak a Piros Rózsa Nyugdíjas Klub életéről. Ebben a cikkben szó esik az idei nyugdíjas találkozóról, melyet május 17-én rendeztünk a kónyi Sportsarnokban. A baráti találkozóra hivatalosak voltak a helyi nyugdíjasokon

kívül a markotabödögeiek, a bágyogszovátiaiak, a lúciak és a nyékvárkonyiak. A rendezvényen a Pannon Nyugdíjas Szövetséget Németh Gyözőné és Farkas Gabriella elnökségi tagok képviselték.

Horváth Tihamérné klubvezető köszöntötte a meghívott szépkorúakat és a vendégeket. „Valahova tartozni érték, akárhány évesek is vagyunk. Minden kornak más a szépsége, és más ami gazdagítja az embert. Meg kell tanulni, hogy ez egy más életforma, és hogyan lehet tartalommal megtölteni”. Aller Imre polgármester is üdvözölte a megjelenteket, akik különböző szórakoztató színpadi programokat tekinthettek meg. Fellépett a Győri Obsitos Dalárda, régi katonadalokat adtak elő, Németh Fáni és Kovács Roland pedig ma már klasszikusnak számító slágerekkel lepte meg a nagyérdeműt. Néhány nyugdíjas klub saját kis műsorral is készült, melyen a vendégek remekül szórakoztak, majd finom vacsora is várta őket. A rendezvény tánccal zárult, a zenét Dömötör Tamás szolgáltatta. A nyugdíjas találkozó a kónyi önkormányzat támogatásával valósulhatott meg.

V. KÖNYI TÁNCDALFESZTIVÁL

Községünk tavaszi-nyári rendezvényei mindig is nagy népszerűségnek örvendtek. Néhány évvel ezelőtt a nyár eleji Kónyi Könnyűzenei Fesztivált is sikerült úgy átalakítani, hogy az nagyobb tömegeket mozgasson meg. Ehhez az kellett, hogy az addigi amatőr rockzenekarok

helyett a szórakoztató zene sztárjaira helyeztük a hangsúlyt. Az ötlet sikerességét bizonyítja, hogy 2019. június 29-én már az V. Kónyi Táncdal-fesztivált rendeztük neves fellépőkkel, ismét sok helybelit és vidékit csalogatva a Kerék-tó Szabadidőközpontba.

A fesztivál hét órakor kezdődött a Sramlikings fellépésével. Az osztrák népzene és mulatós

dallamokat vegyítő együttes rögtön meg is táncoltatta a közönség egy részét, és kiváló hangulatot teremtett a továbbiakhoz. Este nyolc órakor Josh lépett színpadra a 2000-es évek elejének nagy diszkó slágereivel, – melyeket annak idején Juttával adtak elő – és néhány saját szólószámával. Kilenckor érkezett Csocsesz, aki szintetizátoros kollégájával a magyar mulatós zene legnépszerűbb számainak énekelt el. Ekkorra már megtelt a sátor és ez így maradt a Tajtiboy fellépése alatt is, akik 10 órakor kezdtek, és népszerű számaikkal ugyancsak nagy sikert arattak.

Cs. G.

„ÚJ LÁTÓSZÖG”

„Abszolút hallás után zenélek”

BEMUTATJUK DÖMÖTÖR TAMÁS „KISSUDI”-T

Az „ÚJ LÁTÓSZÖG” rovatunkban olyan, Könyben élő, vagy innen már elszármazott, de falunkhoz továbbra is kötődő fiatalokat mutatunk be, akik különböző okok – vállalkozásuk, munkájuk, hobbijuk, tudományos tevékenységük – miatt érdekesek lehetnek olvasóink számára. Mostani számunkban Dömötör Tamás, Kissudi stílusfüggetlen, szórakoztató zenész adott interjút.

– Először azt mondd el, hátha ezt nem tudják olvasóink, honnan van a beceneved?

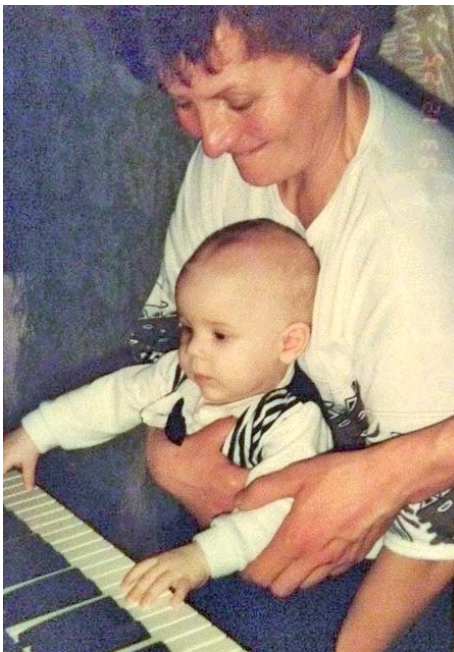
– Én úgy tudom, hogy a dédnagypapám volt ilyen vékony, magas ember. Arra szokták akkoriban mondani, hogy sudár. Ez rövidült le aztán Sudira, és ragadt ránk így, először a nagypapámra, aztán édesapámra, én meg lettem a legifjabb, a Kissudi.

– Mikor, hogyan indult a zenei pályafutásod?

– Engem zenetanár az életben nem látott. Sokat köszönhetek a dédnagymamámnak, mikor gyermekkoromban az udvaron hintáztatott, és rengeteget énekeltünk. A családban papa és apa csak saját szórakoztatásra zenélgetett akkor még tangóharmonikán, tőlük tanultam egy-két dolgot a billentyűs hangszerrel kapcsolatban. Nagyon érdekelt a dolog meg is volt hozzá a megfelelő érzékem, amire azt mondják, hogy születni kell. Úgy kezdtem zenélni, hogy nagypapám később vett egy szintetizátort, mikor még általános iskola alsóba jártam. Suli után mindig náluk ebédeltem, mert a szüleim dolgoztak. Ebéd után aztán oda is ültem a szintetizátor elé és gyakoroltam. Már a tanórákon is csak az járt a fejemben, milyen zeneszámokat kel-

lene megtanulni, de ha valamit kérdezett a tanár, a választ már nem tudtam, mert nem arra figyeltem. Otthon a tanulás helyett is inkább leültem a magnó elé egy jó kis Lagzi Lajcsi és Kadlott Karcsi kazettával. Papírt és tollat ragadtam, mert akkor még nem volt számítógépem. Belehallgattam, leállítottam, leírtam, és így lett meg az egész szöveg. Majd visszatekertem, megint elindítottam, akkor már a dallamra figyeltem. Így nálam teljesen hallás alapján működik egy zeneszám tanulása. Amikor már volt saját számítógépem, akkor minden könnyebb lett. Később édesapám is vett egy szintetizátort, akkor már azon gyakoroltam és nagyobb lépéseket tudtam megtenni a fejlődésben. Nagypapám a Híd utcai kórházban dolgozott és minden évben elvitt az év végi bulikba. Akkor még az énekkel nem próbálkoztam, de a papa mikrofont ragadott és énekelt helyettem. Így ment ez jó pár ideig. A zenei pályafutásom 2007-től indult. Addigra már az éneklés is ment és elértem azt a szintet hogy el tudtam vállalni kisebb bulikat, majd évről-évre rohamosan nőttek a felkérések. A zenei eszközöket (szinti, hangfalak) amikkel a szülők elindították, eladtam, mert már összezenéltem annyit, hogy ki tudtam pótolni egy komolyabb felszerelést. Így minden évben gyarapodott a „cucc”, most már ott tartok, hogy csak egy 220-ra van szükségem, és akár egy nagyobb szabású rendezvényt is le tudok bonyolítani hangtechnikával.

– Tehát még azt se tanultad soha, hogyan kell mondjuk lefogni az akkordokat?

– Az interneten nagyon sok akkord van fenn, amiket én letöltöttem, meg kaptam innen-onnan, zenészbárátoktól például. Ez úgy néz ki, hogy egy A4-es lapra le van rajzolva a szintetizátor billentyűzete, és azon be van pöttyözve, hogy ha pl. ezt a hármast lenyomod, akkor az C-moll, ha azt a hármast, az F-moll stb stb. Rengeteg gyakorlással, sikerrel és kudarccal kialakult, hogy ezeket bevéstem az eszembe. Szóval zenetanár, nem sokra jutna velem, mert én abszolút hallás után játszom. Ha odaülne mellém, és valamit lejátszana, azt megfigyelném, és le tudnám játszani, de ha a kottát tenné oda, azzal nem tudnék mit kezdeni.

– Milyen hangszereken tanultál meg játszani?

– Szintetizátoron és tangóharmonikán.

A tangóharmonika jobb keze egy az egyben ugyanaz, mint a szintetizátor esetében, ott a bal kéz nehezebb. Gondolkodtam is rajta, hogy a későbbiekben szeretném tovább fejleszteni ez irányú zenei képességeimet, de ehhez majd egy kis segítség kell még. Így is tudok rajta elég sok akkordot. A szintetizátor esetében annyival van könnyebb dolgom, hogy az automatikus kíséret viszi az adott ritmust. Így csak a megfelelő akkordok lefogásával kell foglalkozni. A tangóharmonikánál pedig mindent magunknak kell megoldani, ebből kifolyólag sokkal nagyobb koncentrációt igényel. Mostanában, úgy veszem észre, egyre felkapottabb lett az esküvőkön a harmonikás menetkíséret, én is úgy gondoltam, kicsit jobban elő kellene venni a harmonikát, és megtanulni rendesen a bal kezet is.

– Más hangszereken esetleg nem akarsz megtanulni játszani?

– Van még egy kedvenc hangszerelem, a baszszusgitár, de a húrosok annyira nem mozgatják meg az fantáziámat, így inkább maradok a billentyűnél.

– Térjünk vissza a pályához. Így akkor most már elmondhatjuk, hogy országshozte vannak felkéréseid?

– Igen, ezt lehet mondani. Voltam már például zenélni Szlovákiában, valamint jártam már Vácon, Budapesten, illetve a Balaton környékén is. A közeljövőben pedig Szombathelyre és Sopron felé is vannak felkéréseim. Évről évre bővül a kör.

Most már a youtube-on is vannak felvételek, amiket lehet hallgatni. Az interneten is benne vagyok egy szolgáltatói csoportban, ahol

megtalálhatóak vőfélyek, fotósok, videósok ..., akikkel együtt dolgozok a lakodalmakban és egyéb rendezvényeken. Megfordult a fejemben egy saját weboldal készítése, de nem sürgetem a dolgot, hiszen így is bőven tele van a naptáram.

– A zenéd véleményem szerint van azon a színvonalon, sőt legtöbbször fölötte, amit a különböző mulatók fellépőknél látunk. Gondolkodtál-e ilyen karrierben?

Igen, mindenféleképpen mihamarabb lesz olyan alkalom, élni is fogok a lehetőséggel. Oda azonban nem egyszerű bejutni, mivel számít az ismeretség. Az első egy-két fellépésért a tévében tudtommal fizetni kell, aztán ha már kezdenek megismerni, megszeretni, onnantól már ők hívnak téged. Ahogy az elején is említettem, „ami késik, nem múlik”.

– Milyen terveid vannak a jövőre nézve?

– Ami már eddig kialakult és a visszajelzések alapján szeretik az emberek a műsorom, és persze én is imádom csinálni, így azt továbbra is folytatom és bővítom. A harmonikázást mindenképpen szeretném komolyabb szintre fejleszteni a technikával együtt. Ezen kívül van

még egy fontos dolog! Az idei évtől elkezdtem egy másik téma felé is kacsintgatni, ez pedig a régi idők nagy slágerei egy kis RETRO, amit bele is építettem az előadásaimba. Persze fő témának megmarad a szintetizátoros élőzene, a hajnali úgymond „keménymagnak” pedig megfűszerezem egy kis RETRO bulival a 70-80-90-es és a 2000-es évekből. Egy DJ pult segítségével ez tökéletesen megoldható. Az emberek mindig is szerették, hogy ha hallanak egy kis újdonságot. Ezért is törekszem minden évben arra, hogy valami újat tudjak mutatni. Sokszor egy kis apróságnak is hatalmas sikere van, és az is nagyon mérvadó, hogy egy zenésnek milyen a kisugárzása.

– Községeink rendezvényein évek óta te szolgáltatód a zenés ébresztőt, ezzel kapcsolatosan milyen érzéseid vannak?

– A hagyományokat mindig is kedveltem, így ez a reggeli zenés ébresztő, ami május elsején és falunapkor van, hatalmas dopping számomra. Idén a facebookra is felkerült egy élő videó, amit a környékbeli falvakban is nagy örömmel követték és a hozzászólásokban is végtelenségig lehetett olvasni a pozitív gondolatokat. Minden évben nagy várákozással tölt el, hogy újra zenés ébresztőt játszhaszak, végig nézhesek a sok vidám arcon, és azokon, akik reggel korán tánra is perdülnek, megkínálva bennünket egy kis hazával. Remélem ez a szép hagyomány még sokáig fog folytatódni itt Kónyban, és továbbra is a részese lehetek.

Köszönöm minden kedves olvasónak, hogy időt szánt rá és végig olvasta röviden megfogalmazott eddigi pályafutásomat és jövőbeli terveimet.

Cs G.

Helyesbítés

A Kónyi Kisbíró 2019 áprilisi számában tudósítást közzeltünk Jubiláló véradóink köszöntése címmel az idei véradó ünnepségről. A cikkben figyelmetlenségemnek köszönhetően a díjazottak listája hiányosan jelent meg. Úgy is, mint a cikk szerzője és úgy is, mint a Magyar Vöröskereszt Kónyi Alapszervezetének elnöke, elnézést kérek minden érintettől.

Csikai Gábor

A VÉRADÓK TELJES LISTÁJA:

10-szeres véradók: Kovács Szabolcs, Letenyei Éva, Németh Imre Józsefné, Ráczné Fülöp Zsuzsanna, Somody Gergő Lajos, Szebik Csaba;

20-szoros véradók: Abdai Krisztián, Benke Róbert, Csanda László, Csonka Józsefné, Horváth Petra, Kiss László, Nagy Attila, Virághné Horváth Zsuzsanna;

25-szörös véradók: Büki Judit, Csonka Lajos, Horváth Csaba, Illés Péter, Kaszás Kálmán, Kiss László, Kovács Zoltán, Németh Ferenc, Rebenek István, Szabó László, Turi András, Virágh Balázs, Virágh Gábor.

30-szoros véradók: Bojnár Zsolt, Csoma László, Csonka Szilárd, Hadvári Sándor, Kaszás Kálmánné, Kiss Gábor, Kormos Péter;

40-szeres véradók: Ádám János, Bertalané Balázs Kata, Németh László, Turi Zoltán;

50-szeres véradók: Alasztics Péter, Bancsó József, Németh Gyula, Pap Zoltán, Takács Csaba, Kovács János

60-szoros véradó: Bertalan Péter;

70-szeres véradó: Bányai Ferenc;

Leköszönő véradó: Némethné Horváth Mónika.

25 éves a Tőzegtavak Horgászegyesület

A 2019-es év kiemelt fontosságú a könyi Tőzegtavak Horgászegyesület életében: a civil szervezet idén ünnepli fennállásának 25. évfordulóját. A jubileumon horgászaink megszervezték a már hagyományos Kiss Tibor emlék-horgászversenyt, melynek zárásaként ünnepséget is tartottak. Erről számolunk most be, valamint beszélgettünk az egyesület két alapító tagjával is a kezdeti időkről.

A Kiss Tibor Horgászverseny jó időben, kellemes hangulatban zajlott le nagy részvétel mellett. A verseny után elsőként az eredményhirdetést tartották meg. A gyermekhorgász versenyen harmadik helyezett lett Erdős Laura, második Tóth Milán, míg az első Kónya Bálint. Parti horgász kategóriában harmadik lett Németh Zsolt, második Horváth Márton, az első pedig Dénes Norbert. A csónakosoknál negyedik Szigeti Tivadar, harmadik Tóth Balázs, második Csaplár Szabolcs, első helyezett pedig Benkovics Attila lett, és ő kapta a legnagyobb halért járó díjat is. Az eredményhirdetés után először **Varga Ferenc**, az egyesület elnöke köszöntötte a megjelenteket:

„Elsőször is szeretném megköszönni, hogy eljöttetek erre a különleges napra, mivel a horgászegyesület most ünnepli fennállásának 25. évfordulóját. Ez nem valósulhatott volna meg az egykori alapítók, például Szabó Sándor, Énszöly József, Harsányi Gábor, Aller Imre nélkül, de még hosszan sorolhatnám. Mi próbáltuk az egyesületet úgy továbbvinni, ahogy elődeink tették, és talán elmondhatjuk, ez sikerült is. Bízom benne, hogy a jövőben a fiatalok még jobban tudják majd folytatni. Ebből az ünnepi alkalomból több horgászt is szeretnénk oklevélben részesíteni, egyrészt kiemelkedő munkájukért, másrészt pedig azért, mert legalább 20 éve

az egyesület tagjai. Előbb azonban megkérem Aller Imre polgármester urat, hogy ő is mondjon pár szót!”

„Elsőként én is szeretettel köszöntöm a horgászverseny résztvevőit. – mondta **Aller Imre** – 25 éves a Tőzegtavak Horgászegyesület, negyed százada lelkes helyiek alakították, akkor még víz nélküli egyesületként. Azt tudni kell, hogy a Tőzeg-tó a 90-es évek elején került az önkormányzat tulajdonába, de a halászati jog ekkor még nem, és az egy hosszú tortúra volt, mire ezt is sikerült megszerezni. Ezért külön köszöntöm az akkori vezetőség tagjait, az egykori elnököket, hisz akkor szinte kilátástalan helyzetben állt össze ez a társaság, és bízott abban, hogy egyszer meg tudjuk szerezni ezeket a vizeket. Úgy gondolom, e 25 éves működés során minden tisztelet megilletti az egykori elnököket, vezetőségi tagokat, horgászegyesületi tagokat azért, hogy az Egyesület végig a törvényeknek megfelelően,

tisztességesen működött. Sok szép sikert értek el, és 25 év távlatából lehet azt mondani, hogy egy stabil, jól gazdálkodó, kiválóan működő Egyesület ünnepségen vehettünk részt. Azt kívánom a jelenlegi vezetőségnek, és azoknak is, akik majd következnek, hogy az

elődök munkáját követve vigyék tovább az Egyesület kiváló hagyományait. Bízom abban, hogy az önkormányzat továbbra is tudja segíteni működésüket. Így beszédem végén külön köszönetet mondok az Fertő-Hanság Nemzeti Park igazgatóságának, hisz a Tőzeg-tó védett területen található, mégis engedélyezték rajta a sporthorgászatot. Ezért az Egyesület nevében is örökök hálás leszek az akkori igazgatónak, dr. Kárpáti Lászlónak, aki ezt annak idején lehetővé tette és ugyanígy megköszönöm a Nemzeti Park mostani dolgozóinak, vezetőinek is a segítséget. Különösen az itt jelenlévő Fülöp Tibornak szeretném megköszönni, aki már

kezdetektől velünk van, és igyekeznek e kétféle célt, a természet védelmét, és a sporthorgászok érdekeit összeegyeztetni. Kívánok minden jelenlévőnek jó horgászatot!”

Ezután került sor az oklevelek átadására. Elismerésben részesült: Szép Lajos, Vrebovszky Mihályné, Tóth Géza, Dr. Kustos Zsolt, Vrebovszky Mihály, Kiss Tibor, Illés Attila, Tóth Máté, Máté Lénárd, id. Török Gábor, Borsos Béla, Kiss Lőrinc, Tóth Ferenc, Kondor Attila, Takács Imre. A régi és a jelenlegi vezetők Szabó Sándor, Harsányi Gábor, Énszöly József, Dömötör Imre, Szigeti Tivadar, Németh Gyula, Varga Ferenc és Aller Imre külön elismerést és ajándékot kaptak.

Az ünnepség után néhány nappal leültünk beszélgetni Szabó Sándor alapító elnökkel és Énszöly Józseffel, az Egyesület korábbi gazdasági vezetőjével.

Énszöly József először röviden összefoglalta a Tőzeg-tavak horgásztóvá válásának történetét: „Az egykori tőzegkitermelés helyén jöttek létre ezek a tavak. Aztán ahogy az idő telt, ezekbe a vízimadarak hordtak ikrákat, és talán a horgászok is tettek bele kis halakat, azt nem tudom biztosan. A lényeg, hogy a tavakban elszaporodott a halállomány, és az évek folyamán fokozatosan elkezdett nőni. A helybeliek erről tudtak, és ki is jártak oda horgászni. Mi is, mikor már 11-12 éves süldő kölykök voltunk, mentünk le pecázgatni. Abban az időben ez nem volt gond, mert jogilag nem foglalkoztak vele. A Községi Tanácsnak sem volt terve, hogy mit is kezdjenek vele, hogy esetleg gazdálkodjanak rajta. Később aztán, mikor kimentünk pecázni, már figyelmeztettek bennünket, sőt előfordult az is, hogy a botjainkat elszedték. De aztán ahogy korosodtunk, mi is váltottunk engedélyt, csak azzal itt Kónyban nem lehetett horgászni, sajnos el kellett

járni távolabbra. A Sanyival a Szigetközbe szoktunk menni meg Bágyognál a Fábiánra. Akkoriban a HTSZ-esek jártak ide halászni, először csak a régebbi vizekre, később pedig már az újra is, azt be is telepítették. Mi is fogdoztunk rajta szebb halakat, ennek aztán akkora híre ment, hogy a környező falvakból, de még Győrből is jártak le villantózni tavasszal-ősszel, mikor így szezonja volt a csukának. Abból sok akadt benne, és igen szép nagyok. Ez a hír azonban nemcsak a horgászok között terjedt el, de eljutott a felügyelethez is, és egyre gyakrabban jöttek ellenőrizni, meg büntetni. Gyeginszky Béla volt akkoriban a halászati és vadászati fel-

ügyelő, velem személyesen is beszéltem. Próbáltam meggyőzni, hogy ha a nagyobb vizet nem is adják oda, hiszen azon rendszeresen telepítettek és lehalásztak, legalább valamelyik kisebbet nem kaphatnánk-e meg? Mert volna itt igény, negyven-ötven fő helyi horgász szívesen kijárna oda. A válasz az volt, hogy aki horgászni akar, az menjen el messzebbi vizekre. Én próbáltam azzal érvelni, hogy vannak fiatalok, gyerekek, akiknek nincs jogosítványuk, meg öregek, akik már kevésbé tudnak mozogni. De így sem járult hozzá a horgászathoz. Így az új tavon a halászok gazdálkodtak tovább, a régin meg a vadászok, kacsákat telepítettek. Aztán amikor változott a földtörvény, beszélünk Aller Imre polgármesterrel, valahogy oldjuk meg, hogy a Tőzeg, horgászható lehessen. Ő aztán felvette a kapcsolatot a környezetvédőkkel, vízügyi szakemberekkel. Mi négyen pedig, akik akkor már a horgászegyesület vezetői voltunk, intéztük a nyomtatványokat. Én is érdeklődtem a megyei szövetségnél, miket kell elintézni, kikkel kell kapcsolatban lenni.”

Szabó Sándor röviden összefoglalta az Egyesület megalakulásának történetét:

„A Tőzegtavak Horgászegyesület 1994-ben alakult meg, akkor még víz nélküli egyesületként. Aller Imre polgármester úr kezdeményezésére gyűlt össze akkor néhány lelkes horgász a polgármesteri hivatalban, ahol el is határoztuk, hogy megalakítjuk a horgászegyesületet. Majd az azt követő alakuló ülésen meg is választottuk a szervezet tisztségviselőit: elnöknek jómagamat, alelnöknek Harsányi Gábort és Kondor Attilát, titkárnak Tóth Gézát, gazdasági vezetőnek pedig Énzsöly Józsefet. Ezzel kezdődött meg az Egyesület működéséhez szükséges munka. Elkezdtük intézni a cégbírósági bejegyzést, az APEH-hez való bejelentést, felvettük a kapcsolatot a megyei szövetséggel, a Fertő-Hanság Nemzeti Parkkal (F. H. N. P.). Meg kellett alkotnunk az egyesület alapszabályát, valamint az öt évre szóló halgazdálkodási tervet is, ezt ráadásul úgy, hogy nem rendelkezünk vízterülettel. Később, mikor a Tőzeg-tavak halászati joga önkormányzati tulajdonba került, akkor megkaptuk a víz kezelési jogát, 15 évre bérletbe, jelképes összegért. Az Előre HTSZ-nek a lelépési díjat az önkormányzat fizette ki, amit aztán az Egyesület a tagdíjbevételekből törlesztett. Ekkor kezdődhetett meg a tényleges horgászati tevékenység az előre meghatározott szabályok szerint. Ekkortól kezdve az Egyesület 20 hektár vízterületen (I. és II. Tőzeg) a Fertő-Hanság Nemzeti Park területén, annak iránymutatásai alapján végezte és még ma is így végzi a tevékenységét. Az első haltelepítést a tagdíjakból, valamint a horgászati szempontból haszontalan és ezért lehalászott busa eladásából befolyt összegekből hajtottuk végre. A létszám nagyon gyorsan növekedésnek indult, és már a harmadik évben elérte a F. H. N. P. által meghatározott maximumot, ami 200 főt jelentett.

Legfőbb támogatónk az induláskor és azóta is folyamatosan a Kónyi Önkormányzat Aller Imre vezetésével. Minden évben megkapjuk az anyagi támogatást, az eszközök ingyenes használatát is biztosítják, segítenek az adminisztrációs feladatokban (például pályázatok írása). Az Egyesület pedig részt vesz az önkormányzat rendezvényein (Falunap, Bikafesztivál, stb.). Elmondhatom tehát, hogy kialakult egy jó partneri viszony közöttünk. Nagyon sokat köszönhetünk az F. H. N. P. akkori vezetőjének, dr. Kárpáti Lászlónak is, hogy egyáltalán működhet az Egyesület a Nemzeti Park területein. Az elejétől kezdve

jó kapcsolatot ápolunk a park kerületvezetőjével Fülöp Tiborral is. Így aztán nyugodtan el tudom mondani: az Egyesület teljesítette azt a célt, amiért annak idején megalakítottuk, nevezetesen, hogy kulturált szórakozást biztosítson tagjainak, a fiatalokat pedig a természet szeretetére nevelje.”

Énzsöly József mesélt még a régebbi időről: „2000-tól indult be a tényleges működésünk, mindenki tette a dolgát. Sanyi inkább az olyanokat, mint az ütemterv, a halasítással kapcsolatos tennivalók, én pedig inkább a gazdasági részt. Minden évben mentem a szövetséghez, vettem fel az ellátmányt, fogási naplókat, horgászvizsgázványokat. Akkor még máshogy ment minden, ma már mindezt elektronikusan lehet intézni. Akkor többmillió forint értékű dolgot hoztam el szatyorban minden decemberben. Aztán ezeket havonta kiosztottam, a pénzt pedig befizettem a takarékbba, év végén pedig elszámoltam. Rengeteg sok papírmunkám is volt ezzel kapcsolatosan, de nagyon szerettem csinálni, ugyanúgy, ahogy a horgászat is a szenvedélyem. Nekem az az igazi kikapcsolódás, ha kimehetek a természetbe. De nem csak a halak, hanem a vadak, madarak is érdekelnek. A víznél is sokszor azért rontom el a kapást, mert nem oda figyelek, hanem a madarakat nézem, hogyan repülnek. De sajnos egyre kevesebb időm van erre is.”

„Én is csak hét-nyolc alkalommal voltam kinn az idén – kapcsolódik be Szabó Sándor. – Mi, nyugdíjasok, már nem úgy vagyunk, hogy akármilyen idő van, megyünk. Mi megtehetjük, hogy csak akkor megyünk ki, ha jó idő van, vagy ha tetszik, vagy ha kedvünk van, vagy ha nem fúj a szél, szóval amit éppen szeretnénk. A horgászegyesület életét persze figyelemmel kísérem, és úgy látom, a mostaniak is nagyon jól végzik a dolgukat. Itt volt a közgyűlésen, a Megyei Szövetség megbízottja, a munkánkat ellenőrizni, olyan dicséretet adott, hogy a megyében a Kónyi Egyesület adja le mindig időben a papírjait.”

Cs G.

30. KÓNYI FALUNAP

2019. AUGUSZTUS 3. (SZOMBAT)

KERÉK-TÓ SZABADIDŐKÖZPONT

7:00 Zenés ébresztő

8:30 Bika-kupa kispályás labdarúgótorna
(Kerék-tó Szabadidőközpont)

10:00 „KÓNYI FALUNAPOK EMLÉKEI (1990-2019.)” című
kiállítás megnyitója és könyvbemutatója a Faluházban

11:00 Fejérvöly István emlékművének átadása
helyszín: Sírtói Kápolna

14:00 Magyar kupa labdarúgó mérkőzés

14:30 Régi falunapok sikerei: Irigy Hónaljmirigy

15:30 Kónyi Néptáncgyűttes

16:00 Megnyitó

16:30 Starlight Dance SE bemutatója

17:00 Öregfiúk labdarúgó mérkőzés (Kóny-Nyárasd)

17:00 Vikidál Gyula

18:00 Karda Beáta

19:00 Herceg Dávid

20:00 Eredményhirdetés – Tombolasorsolás (Fődíj: egy csikó)

21:00 HOOLIGANS koncert

Kísérő programok:

Kerék-tó Szabadidőközpont: légvár, csúszda, szabadtéri játékok

Tájház megtekintése 9-18 óráig.

Faluház: Egész napos kiállítás, ERUS jósdája

Kerék-tó vendéglő Sátor: Gramy-buli